

Úloha eura v zahraničním obchodě České republiky

Bakalářská práce

Studijní program: B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vztahy
Studijní obor: Mezinárodní obchod

Autor práce: **Štěpán Volek**
Vedoucí práce: doc. PhDr. Ing. Pavla Bednářová, Ph.D.
Katedra ekonomie

Zadání bakalářské práce

Úloha eura v zahraničním obchodě České republiky

Jméno a příjmení: Štěpán Volek
Osobní číslo: E19000208
Studijní program: B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vztahy
Specializace: Mezinárodní obchod
Zadávající katedra: Katedra ekonomie
Akademický rok: 2021/2022

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek.
2. Hospodářská a měnová unie: od evropského měnového systému k Maastrichtské smlouvě.
3. Analýza zahraničního obchodu ČR se zeměmi EU.
4. Využití eura v zahraničním obchodě vybraných importních a exportních firem.
5. Formulace závěrů a zhodnocení výzkumných otázek.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30 normostran
Forma zpracování práce: tištěná/elektronická
Jazyk práce: Čeština

Seznam odborné literatury:

- LOUŽEK, Marek, 2017. *Evropská integrace z pohledu teorie veřejné volby*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3064-9.
- STIGLITZ, Joseph E, 2017. *The Euro: How a Common Currency Threatens the Future of Europe*. W. W. Norton & Company. ISBN 978-80-242-5875-1.
- SEDLÁČEK, Petr, 2020. *Zapojení ČR do mezinárodního úsilí o posílení globální měnové a finanční stability*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1737-6.
- PROQUEST. 2021. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2021-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>.

Konzultant: Ing. Jana Šimanová, Ph.D.

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ing. Pavla Bednářová, Ph.D.
Katedra ekonomie

Datum zadání práce: 1. listopadu 2021
Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2023

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Ing. Pavla Bednářová, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

16. listopadu 2021

Štěpán Volek

Úloha eura v zahraničním obchodě České republiky

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na vliv nadnárodní měny euro v podnikatelském prostředí České republiky. Udává přínosy a negativa v případě jejího přijetí. Vlivy zavedení společné měny jsou uváděny na ilustrativních příkladech. Popisuje základní kritéria a pohledy na optimální měnovou oblast. Stručně je v ní uvedena historie evropské měnové integrace počínaje hospodářskou unií, až po Maastrichtskou smlouvu. V práci je provedena podrobná analýza plnění konvergenčních kritérií, analýza reálné ekonomické sladění České republiky se členskými státy Evropské unie, kteří jsou součástí eurozóny. V bakalářské práci se objevuje i analýza vývoje mezinárodního obchodu České republiky, při které se zkoumá její komoditní a teritoriální strukturu.

Klíčová slova

Česká republika, Euro, Evropská unie, Konvergenční kritéria, Mezinárodní obchod, Měnová oblast

The Role of the Euro in the International Trade of the Czech Republic

Annotation

The bachelor's thesis focuses on the influence of the international currency euro in the Czech Republic's business environment. It describes the pros and cons in case of its adoption. Effects of the introduction are given in the illustrative examples. It describes essential criteria and views on the optimal currency area. Briefly describes the history of European monetary integration from an economic union to the Maastricht agreement. There is a detailed analysis of meeting the convergency criteria and the real Czech Republic's economic alignment with the members of the eurozone. It analyses the development of the Czech Republic's international trade and examines its commodity and territorial structure.

Key Words

The Czech Republic, Euro, European Union, Convergency criteria, International trade, Monetary area

Obsah

Seznam zkratk	11
Seznam tabulek	12
Seznam obrázků	13
Úvod	14
1. Teorie optimální měnové oblasti	15
1.1 Smysl velké měnové oblasti	15
1.2 Hospodářská kritéria optimální měnové oblasti	16
1.2.1 Mobilita pracovní síly (Mundell)	17
1.2.2 Diverzifikace výroby (Kenen).....	18
1.3 Fiskální transfery	19
1.4 Jednotné priority	20
1.5 Solidarita proti nacionalismu	20
2. Hospodářská a měnová unie	23
2.1 Historie hospodářské a měnové unie	23
2.2 Etapy vývoje Hospodářské a měnové unie	24
2.3 Podmínky pro vstup do Eurozóny	25
3. Maastrichtská smlouva a konvergenční kritéria	27
3.1 Maastrichtská smlouva	27
3.2 Konvergenční kritéria	28
3.2.1 Inflace.....	28
3.2.2 Dlouhodobá nominální úroková sazba	28
3.2.3 Členství v Mechanismu směnných kurzů (ERM II).....	29
3.2.4 Deficit veřejných rozpočtů	29
3.2.5 Veřejný dluh	30
3.3 Ekonomická sladěnost České republiky se zeměmi eurozóny	30
3.3.1 Reálná ekonomická konvergence	30
3.3.2 Sladěnost cyklického vývoje ČR a eurozóny	32
3.3.3 Strukturální podobnost české ekonomiky s eurozónou	34
3.3.4 Obchodní a vlastnická provázanost s eurozónou.....	35
3.4 Plnění konvergenčních kritérií v čase	37
3.4.1 Inflace	37
3.4.2 Dlouhodobá nominální úroková sazba	39
3.4.3 Stav veřejných rozpočtů	39

4. Analýza zahraničního obchodu České republiky	42
4.1 Komoditní struktura zahraničního obchodu	43
4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu.....	44
5. Využití společné měny v podnikatelském prostředí.....	46
5.1 Vnímání eura podnikateli	46
5.2 Přínosy zavedení eura pro podnikatelský sektor	47
5.3 Negativa zavedení eura pro podnikatelský sektor	50
Závěr.....	52
Seznam použité literatury.....	55
Seznam příloh	63

Seznam zkratek

CPI	Consumer price index (Index spotřebitelských cen)
EA	Euro area (Eurozóna)
ECB	Evropská centrální banka (European Central Bank)
EMI	Evropský měnový institut (European Monetary Institute)
ERM	Evropský systém směnných kurzů (Exchange Rate Mechanism)
ESCB	Evropský systém centrálních bank (European System of Central Banks)
GL	Grubell-Lloyd index
HDP	Hrubý domácí produkt
HICP	Harmonizovaný index spotřebitelských cen
HMU	Hospodářská a měnová unie
HPH	Hrubá přidaná hodnota
NCB	Národní centrální banka
OCA	Optimum currency area (optimální měnová oblast)
PPP	Parity purchasing power (Parita kupní síly)
PPS	Purchasing power standard (Standard kupní síly)

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kroky měnového integračního procesu	27
Tabulka 2: Plnění kritéria cenové stability.....	37
Tabulka 3: Dlouhodobé úrokové sazby národních dluhopisů.....	39
Tabulka 4: Plnění fiskálních kritérií (v %).....	40
Tabulka 5: Výsledky šetření společnosti Raiffeisenbank a Asociace exportérů.....	47

Seznam obrázků

Obr. 1: Logika teorie optimální měnové oblasti.....	16
Obr. 2: Kritérium mobility pracovní síly.....	17
Obr. 3: HDP na hlavu v paritě kupní síly (PPS).....	31
Obr. 4: Cenová hladina HDP.....	31
Obr. 5: Změny růstu reálného HDP.....	32
Obr. 6: Pětileté klouzavé korelace růstu HDP jednotlivých zemí a eurozóny	33
Obr. 7: Strukturální podobnost ve vztahu k eurozóně.....	34
Obr. 8: Podíl ekonomických odvětvích na HDP Zdroj: ČNB (2020)	35
Obr. 9: Podíl vývozu do eurozóny na celkovém vývozu.....	36
Obr. 10: Intenzita vnitropodnikového obchodu s eurozónou	36
Obr. 11: Bilance zahraničního obchodu České republiky	42

Úvod

Přijetí společné měny je jedním z nejkomplicovanějších a nejvíce diskutovaných kroků, které integrující se země v Evropské unii musí řešit. Hlavním cílem bakalářské práce je vyhodnotit připravenost české ekonomiky a českého podnikatelského prostředí na případné přijetí eura. Dílčími cíli práce jsou zhodnocení plnění konvergenčních kritérií, reálné ekonomické sladění České republiky s eurozónou a analýza vývoje komoditní a teritoriální struktury mezinárodního obchodu České republiky.

Toto téma bylo autorem zvoleno na základě jeho zájmu o danou problematiku, kterou v něm vyvolal ekonom Joseph E. Stiglitz, autor knihy s názvem Euro.

Práce je rozdělena do tří samostatných částí. V první části je popsána teorie měnových oblastí a historie měnové integrace v Evropě. Jsou zde uvedena kritéria OCA, se kterými jako první přišli autoři Mundell, Kinnon, Kenen a také jsou zmíněny novodobější přístupy v této problematice.

Druhá část práce se zabývá definováním a analýzou plnění maastrichtských konvergenčních kritérií Českou republikou. Společně s tím i reálnou ekonomickou konvergencí České ekonomiky vůči zemím eurozóny a v poslední řadě také komoditní a teritoriální strukturou zahraničního obchodu. Pro analýzu dat byl použit takový časový rámec, který se snaží zachytit dvě světové krize, a tím získat širší a objektivnější pohled na zkoumanou problematiku.

Poslední část bakalářské práce vyhodnocuje postoj českých podnikatelů v otázce přijetí eura. Na ilustrativních příkladech jsou uvedeny přínosy, které by mohly vzniknout s přijetím společné měny a také jsou zde popsány náklady, které by tento integrační proces měnové unie přinesl.

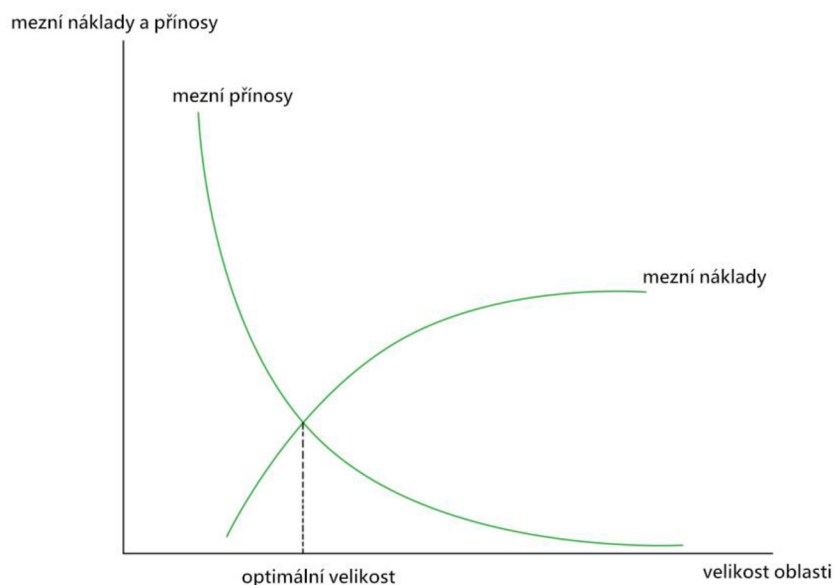
1. Teorie optimální měnové oblasti

Tato kapitola pojednává o teorii optimální měnové oblasti. Udává jakýsi systematický postup, podle kterého lze rozhodnout, zda by se skupina určitých zemí měla vzdát svých národních měn a přistoupit tak k vytvoření jednotné měny, či zafixování svých měn vůči sobě.

1.1 Smysl velké měnové oblasti

Největším objevem, které lidstvo v rámci svého vývoje přineslo, jsou bezpochyby peníze. Jejich klíčovým znakem je to, že eliminují nutnost tzv. párové schody, tj. směnný obchod neboli barter. Dále také zjednoduší obchodní a finanční transakce větší měrou než zmíněný barter, a tím jsou i více lidmi přijímána a uznávána. Pokud je měna obecně uznávána, tak v takovém případě by zavedení jediné měny mělo pro svět velký přínos. Při cestování a obchodování by nebyla potřeba směňovat peníze, které jsou peněžními zprostředkovateli nadceněné. K tom navíc jednotlivé kurzy vůči sobě kolísají a vytváří určitou nejistotu. To je důvodem, proč malé měnové oblasti, které sdílí společnou měnu, nejsou optimální a tato měna, používající se v malé oblasti, není příliš užitečná. (Baldwin, 2014)

Tento postřeh lze zobrazit na jednoduchém grafu, kde vertikální osa označuje mezní náklady a přínosy a horizontální osa zobrazuje velikost měnové oblasti. Užitečnost měny narůstá s velikostí oblasti, v rámci které je používána, a proto je její mezní užitečnost kladná. Ovšem klesá s tím, jak se měnová oblast rozšiřuje. To proto, že dodatečný přínos připojující se země k existující velké měnové oblasti je již menší.

Obr. 1: Logika teorie optimální měnové oblasti
Zdroj: Baldwin (2014, str. 422); vlastní zpracování

Kdyby byl mezní užitek vždy kladný, jednalo by se o optimální měnovou oblast. Ovšem za předpokladu, že by neexistovaly žádné náklady. Mezi náklady, které jsou spojené s narůstající velikostí měnové oblasti, lze zařadit například zvyšování rozmanitosti a životní úrovně obyvatelstva států. Optimální velikost lze popsat jako situaci, kdy se mezní náklady rovnají mezním přínosům. Uvedený graf má pouze ilustrační charakter pro pochopení logiky daného tématu. (Baldwin, 2014)

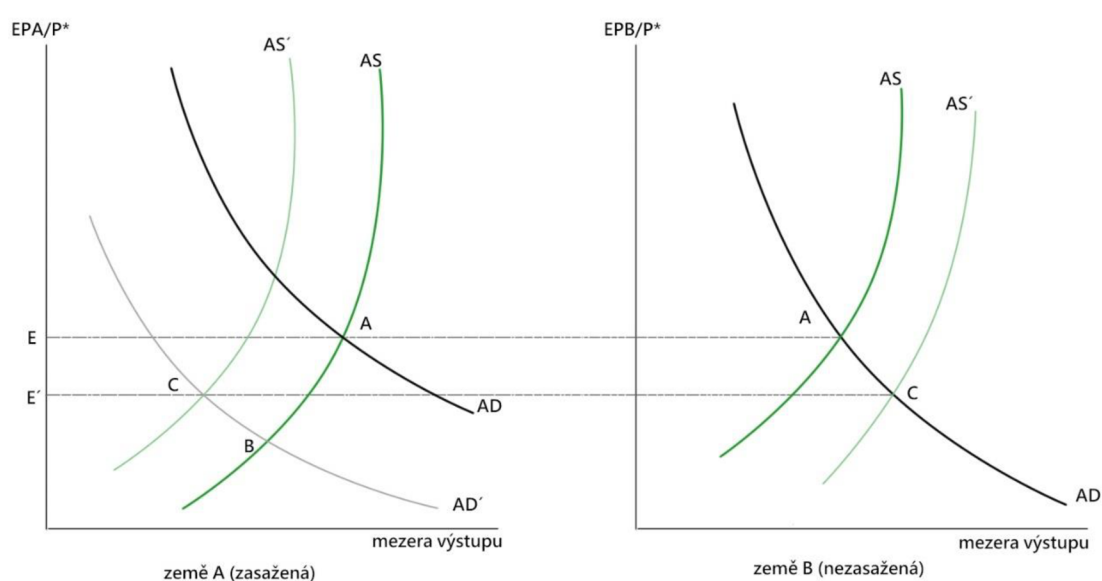
1.2 Hospodářská kritéria optimální měnové oblasti

Teorii optimální měnové oblasti (optimum currency are – OCA) se zabývali ekonomové R. A. Mundell, R. Mc. Kinnon a Peter Kenen. Tato teorie zkoumá podmínky, při jejichž splnění se mohou státy vzdát své národní měny a vytvořit, či převzít společnou měnu. Mezi kritéria patří zejména mobilita pracovní síly, diverzifikace výroby a otevřenost výroby. Nicméně za dobu existence této teorie, se její atributy rozšířily. Jmenovitě lze uvést například podmínku cyklickou sladěnost, pružnost trhu práce, udržitelnost veřejných financí a další. V této kapitole budou popsána tři klasická hospodářská kritéria, která byla publikována výše zmíněnými autory, dále také tři politická kritéria, která nabírají v novodobé historii na důležitosti. V poslední řadě budou také zmíněny novější přístupy a poznatky v teorii optimálních měnových oblastí.

1.2.1 Mobilita pracovní síly (Mundell)

První kritérium bylo navrženo kanadským ekonomem Robertem Mundellem, když prvně formuloval OCA (Optimum currency area). Jeho myšlenka spočívá v tom, že náklady společné měny budou sníženy, pokud kapitál a pracovní síla budou zcela mobilní.

Mundellovo kritérium tedy zní: „Optimální měnové oblasti jsou takové oblasti, v jejichž rámci se lidé snadno pohybují.“ (Baldwin, 2014, str. 428) Objasnění tohoto argumentu je popsáno v následujících grafech.

Obr. 2: Kritérium mobility pracovní síly

Zdroj: Baldwin (2014, str. 430); vlastní zpracování

Na grafu jsou zobrazeny dvě země. Země A, která prochází vysokou nezaměstnaností a země B, která naopak čelí inflačním tlakům. Teorie říká, že by oba problémy mohly být vyřešeny přesunem nevyužitých výrobních faktorů ze země A do země B, kde je jich nedostatek. Využívá se zde předpokladu nepřímé úměry mezi inflací a nezaměstnaností, která se zobrazuje pomocí Phillipsovy křivky. Ta říká, že s rostoucí nezaměstnaností klesá cenová hladina (inflace). Tento pohyb pracovního kapitálu je na grafu zobrazen posunem nabídkových křivek obou zemí na úroveň AS'. Tím vzniká nový rovnovážný bod C, ve kterém se nově nachází obě země. Za zmínku stojí to, že v žádné zemi nebyla nutná změna cen a mezd. Po přesunu výrobních faktorů se reálný měnový kurz E_1 přesunul na nový rovnovážný reálný kurz na úrovni E' .

Kritika

Současné měnové oblasti stojí na základu jednotné kultury, jazyka a sociální vybavenosti obyvatel. Přesun volné pracovní síly tak narazí nejen na jazykové a kulturní odlišnosti, ale také na institucionální překážky trhu práce. Proto by státy, které chtějí vstoupit do měnové oblasti, měly být částečně podobné. (Baldwin, 2014)

Druhým bodem kritiky je, že volní pracovníci země A mají odlišnou kvalifikaci, než která je potřeba v zemi B. V případě, že by hospodářské šoky byly dočasného charakteru, nevyplatilo by se zemi B vynakládat prostředky na zaškolení těchto zaměstnanců. Proto úplná mobilita pracovní síly nevyřeší vše, ale je pouze pomocným faktorem při snižování nákladů asymetrických šoků v měnové unii. (Baldwin, 2014)

Posledním zpochybněním této teorie nastává v případě, že země B plně využívá svých výrobních kapacit. To znamená, že v případě přesunu volných zaměstnanců ze země A, by země B musela navýšit své stávající výrobní kapacity. Výstavba těchto kapacit ale může trvat několik měsíců, či dokonce let. I v případě, kdyby byla pracovní síla zcela mobilní, trval by posun křivky AS velmi dlouho a mohl by v tomto období vymizet očekávaný efekt vyplývající z Mundellovi teorie. Z logického hlediska by tento přesun nebyl optimální. (Baldwin, 2014)

1.2.2 Diverzifikace výroby (Kenen)

Kenen (1969) ve svém článku analyzoval dopady hospodářských šoků na konkrétní exportní produkty (tj. šoky specifické pro daný sektor nebo odvětví). Uvádí, že země, které se specializují na úzký sortiment, jsou více náchylné k zasažení vážnými hospodářskými šoky. Jako příklad lze uvést některé rozvíjející se africké státy, kteří se specializují na pěstování a vývoz jediné suroviny (Baldwin, 2014). Oproti tomu země, které mají diverzifikovanou produkci budou vůči tomuto šoku, který se pojí se specifickým produktem, méně zasaženy.

Z toho vyplývá, že by ekonomiky členských zemí optimální měnové unie, měly mít značně diverzifikovanou výrobu a také být strukturálně co nejvíce podobné. Poté lze očekávat, že specifické zbožové šoky budou symetrické, nebo nebudou tak finančně nákladné.

Jak uvádí Novotný (2019), poslední kritérium, které doplňuje teorii OCA, doplnil McKinnon a říká, že pro otevřené ekonomiky, které úzce spolupracují je vhodnější ukotvit svou měnu k měně zahraniční, a to proto, že konkurenční prostředí vyrovnává ceny většiny produktů. Také se domnívá, že pro takto otevřené ekonomiky, je manipulace s kurzem značně nevýhodná, a to proto, že snižuje kupní sílu domácností, jejichž spotřební koš obsahuje mnoho produktů obchodovaných v cizí měně.

Přínosy

Optimální měnová oblast může přinést, za splnění výše uvedených podmínek, velké přínosy jejím účastníkům. Baldwin a spol. mezi ně řadí (2014, str. 422):

- a) Snížení transakčních nákladů;
- b) Cenová srovnatelnost;
- c) Odstranění kurzového rizika;
- d) Odstranění vlivu vlád na centrální banku;
- e) Velký trh při obchodování na finančních trzích.

Náklady

Teorie OCA se ve své podstatě zaměřuje spíše na náklady, které plynou z vytvoření měnové oblasti. Stejně ty uvádí Baldwin a spol (2014, str. 423):

- a) Ztráta suverénní monetární politiky;
- b) Ztráta možnosti použití měnového kurzu jako nástroje v boji proti asymetrickým šokům;
- c) Vyšší náklady na přechod na společnou měnu;
- d) Vliv odlišnosti politických preferencí.

1.3 Fiskální transfery

Prvním politickým kritériem, které není součástí základní teorie OCA od zmíněných autorů je kritérium fiskálních transferů mezi jednotlivými státy měnové oblasti. Toto kritérium stojí na předpokladu, že optimální měnovou oblast budou tvořit země, které uzavřely dohodu

o vzájemné kompenzaci v případě nenadálých hospodářských šoků. Takovéto transfery fungují automaticky v národních ekonomikách v rámci redistribuční funkce státního rozpočtu. (Investopedia.com, 2021)

Kritika

Hlavní kritika se vznesla po dluhové krizi. Takovéto „pojištění“ může fungovat v případě náhodných nepříznivých šoků. Pokud je ale šokem opakovaně zasažena pouze jedna země, vzniká zde otázka, zda tento transferový princip není příliš nákladný a zda nezpůsobí v postižené zemi nevhodná opatření zabráňující opakovaným šokům. (Baldwin, 2014)

1.4 Jednotné priority

V měnové oblasti je důležité, aby státy sdílely stejné priority a v případě hospodářských šoků reagovaly uceleně. Dle teorie symetrické šoky nepředstavují v měnové oblasti problém. Ovšem to pouze za předpokladu, že dané země budou reagovat na hospodářský šok stejně. V případě, kdyby tomu tak nebylo, mohou se ze symetrických šoků stát asymetrické. Centrální banka by poté ztratila kontrolu a opatření, které by uskutečňovala, by mohla být v rozporu se zájmy ostatních zemí v oblasti, a dokonce by některé země mohla i poškodit. To by mohlo vést i rozpadu celé měnové oblasti. (Baldwin, 2014)

1.5 Solidarita proti nacionalismu

Posledním politickým kritériem v rámci OCA je kritérium soudržnosti. To úzce navazuje na předchozí kritérium jednotných priorit a tvrdí, že v případě, kdy společná měnová politika vyvolává konflikty mezi národními zájmy, tak země, které tvoří měnovou oblast, musí přijmout náklady, a tím pomoci sdílet společný osud (Baldwin, 2014). Ony spory se často objevují na regionální úrovni, kdy jsou země v odlišných regionech zasaženy asymetrickými šoky. Země musí být méně nacionalistické a více solidární vůči ostatním.

Nové pohledy

V novějších teoriích se někteří autoři domnívají, že podmínky, které by kandidátská země měla naplňovat před vstupem do měnové unie (*ex ante*), zejména tedy sladěnost hospodářských cyklů se členy měnové oblasti, budou zemí snáze, možná i úplně, splněny až po nějaké době (*ex post*) po zavedení jednotné měny. To je hlavní myšlenka endogenity optimální měnové oblasti (Mongelli, 2002).

Bayoumi a Eichengreen (1966) se snaží komplexně posoudit přínosy a náklady přijetí jednotné měny. K tomu využili index optimální měnové oblasti, který porovnává vhodnost zavedení společné měny mezi dvěma státy. Výchozím poznatkem je, že čím menší má nominální kurz zemí tendenci k oscilaci, tím výhodnější je pro vybrané země vstoupení do měnové oblasti. Výkyvy nominálních kurzů zkoumá v závislosti na výši naplňování čtyř kritérií OCA (Hedija, 2011, str. 2):

- a) Sladěnost hospodářských cyklů;
- b) Podobnost hospodářské struktury;
- c) Vzájemná propojenost obchodu
- d) Velikost ekonomiky.

Pro výpočet indexu optimální měnové oblasti sestrojili výše zmínění autoři následující model (Bayouni, Eichengreen, 1966, str. 4):

$$SD(e_{ij}) = a + \beta_1 SD(\Delta y_i - \Delta y_j) + \beta_2 DISSIM_{ij} + \beta_3 TRADE_{ij} + \beta_4 SIZE_{ij} \quad (1)$$

V modelu proměnná $SD(\Delta y_i - \Delta y_j)$ zachycuje míru sladěnosti ekonomických cyklů daných dvou zemí. Čím vyšší hodnota této proměnné, tím menší je vzájemná cyklická sladěnost. Proměnná $DISSIM_{ij}$ zobrazuje strukturální podobnost zkoumaných zemí. U strukturální podobnosti platí, že čím nižší hodnota proměnné, tím více jsou si ekonomiky podobné. Proměnná $TRADE_{ij}$ demonstruje přínosy i náklady přijetí společné měny. U této proměnné platí, že čím vyšší hodnota, tím více jsou země obchodně propojené. Poslední proměnná $SIZE_{ij}$ vyobrazuje přínosy jednotné měny. Obecně lze říci, že čím menší země, tím větší přínosy by pro ni mělo přijetí společné měny. Hodnoty β vyjadřují koeficienty regresivní rovnice, které vychází z výpočtů autorů. (Hedija, 2011)

Čím nižší hodnota indexu, tím více jsou si kandidátské země vhodnější pro zavedení společné měny. Dle velikosti indexu se zkoumané země rozřazují do tří skupin. Země, které mají index menší nebo roven hodnotě 0,025 jsou vhodné k vytvoření měnové oblasti. V druhé skupině jsou státy, které mají relativně vysokou hodnotu indexu, ale očekává se, že se bude časem snižovat. Poslední skupinu tvoří země, které mají index příliš vysoký a jsou zde obavy, že se v čase index bude zhoršovat (Hedija, 2011).

2. Hospodářská a měnová unie

Hospodářská a měnová unie byl nový krok členů EHS v utváření fungujícího a jednotného trhu unie. Toho chtěla dosáhnout zavedením společných pravidel a právních norem v oblasti obchodu a na trhu práce. V poslední řadě také zavedením společné měny. Světové finanční dění ovšem nebylo k projektu příliš nakloněné.

2.1 Historie hospodářské a měnové unie

Hospodářská a měnová unie (HMU) je výsledkem postupné hospodářské integrace, která se děla v období formování Evropské unie. Hlavním cílem této integrační fáze je snaha o rozvoj jednotného trhu EU, kde platí společný právní rámec v oblasti volného pohybu zboží, služeb, kapitálu a pracovní síly. V neposlední řadě si dává za cíl vytvoření jednotné měnové politiky, která by podporovala hospodářský růst a vysokou míru zaměstnanosti. (Scheinert, 2021)

Tento integrační proces byl započat v roce 1969 na summitu, který se konal v nizozemském městě Haag. Zde byl představiteli států a vlád představen nový cíl evropské hospodářské integrace. Tehdejší lucemburský premiér Pierre Werner, spolu s dalšími představiteli, vypracoval zprávu, podle které měla být tato etapa dokončena do deseti let – tzv. Wernerův plán. Konečným cílem měla být úplná harmonizace a liberalizace pohybu kapitálu, neomezená směnitelnost měn členských států a stanovení neodvolatelného směnného kurzu. (Scheinert, 2021)

Ovšem projekt HMU byl na konci šedesátých let pozastaven, a to z důvodu válečných konfliktů ve Vietnamu, při kterých Spojené státy americké prováděly, na příkaz tehdejšího prezidenta Richarda Nixona, přílišnou expanzivní měnovou politiku. USA se snažila ufinancovat válku ve Vietnamu, a to takovým způsobem, že uměle emitovala do oběhu více amerických dolarů. V té době byly kvůli Brettonwoodskému systému všechny hlavní měny vázány právě na americký dolar. Ten jediný byl napojený a fixovaný na zlato, a tak Nixon rozhodl o dočasném ukončení této dohody a americký dolar již nebyl kryt zlatem. Tomuto kroku se také říká „zavření zlatého okna“ (IBIS InGold, 2021). Rostoucí inflace spojených států se promítla, vlivem tohoto fixování kurzů, i v Evropě. Všechny tyto události následně také vedly ke zhroucení systému vázání kurzů a celého Brettonwoodského

systemu. Evropské společenství se poté snažilo hledat cesty, které by vedly k obnově stability měnových kurzů mezi svými členy. (Baldwin, 2014)

Na pařížském summitu v roce 1972 se Společenství pokusilo znovu rozpohybovat měnovou integraci a vytvořili tzv. „mechanismus hada v tunelu“. Mechanismus spočíval v řízené fluktuaci měnových kurzů členů v úzkém fluktuačním pásmu vůči dolaru. Ani zde nebyly světové podmínky na straně integrace. Kvůli ropnému šoku, zvyšování cen akcií USA a rozdílům v hospodářských politikách byl systém destabilizován a za pár let přišel o většinu svých členů. (Scheinert, 2021)

Intenzivnější měnová integrace byla nastolena na konci osmdesátých let po přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1987. Ten vytyčil pravidla pro plné integrování vnitřního trhu. Mezi hlavní politický krok, který vedl k jednotné měnové unii, bylo zasedání Evropské rady v Hannoveru (1988). Zde Evropská rada vytvořila Výbor pro studium hospodářské a měnové unie. Tomuto výboru předsedal Jacques Delors, bývalý předseda Evropské komise. Ten v roce 1989 předložil tzv. Deloresovu zprávu. V tomto dokumentu byla především zdůrazněna nutnost lepší koordinace hospodářských politik členských států a dále vytvoření nezávislé bankovní instituce, která by odpovídala za měnovou politiku, tj. Evropské centrální banky (ECB). (Scheinert, 2021)

2.2 Etapy vývoje Hospodářské a měnové unie

Jacques Delors, který předsedal výboru, ve své zprávě navrhl tři konkrétní etapy, které měly směřovat k vytvoření HMU. Navržené etapy byly následující:

První etapa

Tato etapa byla zahájena 1. července roku 1990. Od tohoto dne byla zrušena veškerá omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy. Hlavními cíli byli: Úplná liberalizace kapitálových obchodů, Užší spolupráce mezi centrálními bankami, Volné používání ECU (tj. evropská měnová jednotka) a Zlepšení hospodářské konvergence. V roce 1991 byla sjednána Smlouva o Evropské unii, která byla následně podepsána v Maastrichtu, v únoru, roku 1992. Později změnila název na Smlouvu o založení Evropské unie.

Druhá etapa

Druhá etapa započala založením Evropského měnového institutu (EMI) v roce 1994. Existence EMI ovšem neodpovídala za řízení měnové politiky v Evropské unii, nýbrž napomáhala k posílení spolupráce mezi centrálními bankami členských států a připravovala nezbytná ustanovení ESCB k provádění jednotné monetární politiky. Vznikaly zde formální přípravy pro vstup členských států do systému ERM II (tj. Evropský mechanismus směnných kurzů). EMI také předložil návrhy tištěné série eurobankovek.

Třetí etapa

Poslední etapa započala stanovením neodvolatelných směnných kurzů měn jedenácti členských států, které se jako první účastnily měnové unie. V tomto období byla již monetární politika pod dohledem ECB. (ECB, neuvedeno)

Současný měnový systém EU

Měnovou politiku provádí Evropský systém centrálních bank (ESCB), který je tvořen ECB a centrálními bankami členských zemí. Evropská centrální banka nahradila v roce 1998 Evropský měnový institut. Jedním z hlavních úkolů ECB je udržovat cenovou stabilitu v eurozóně. Po krizi v roce 2008 se EU rozhodla o vytvoření integrovaného finančního rámce – bankovní unie. Jejími členy jsou všechny státy eurozóny a dobrovolně i ostatní státy Evropské unie. Mezi její cíle patří zejména ochrana bank, posílení finanční stability a předcházení situacím, kdy by k záchraně banky bylo nutno použít peněz daňových poplatníků. (Euroskop.cz, 2018)

Mezi další nástroje měnové unie lze uvést Jednotný soubor pravidel, který udává závazná pravidla pro všechny finanční instituce v EU. Dále Jednotný mechanismus dohledu a Jednotný mechanismus pro řešení krizí. (Euroskop.cz, 2018)

2.3 Podmínky pro vstup do Eurozóny

Na počátku 90. let se makroekonomická situace v mnoha zemích Evropské unie markantně odlišovala. Německo, jako jeden z hlavních představitelů EU, se obávalo, že některé země

nejsou dostatečně připravené na přijetí společné měny. Obavy se týkaly zejména státu jižní Evropy. Německo tak trvalo na výběrovém přijímání nových kandidátů do měnové unie, a tak se určilo pět konvergenčních kritérií, které musely státy před vstupem do měnové unie plnit. (Baldwin, 2014).

Podmínky jsou formulovány v článku 140 Smlouvy o fungování Evropské unie. Konkrétně o nich pojednává Protokol o konvergenčních kritériích a Protokol o nadměrném schodku. Splňování kritérií není jedinou podmínkou pro přijetí společné měny. Mezi stejně důležitou součástí procesu je sladění vnitrostátních právních předpisů nově přichozího státu. Zejména slučitelnost právních předpisů národní centrální banky s ECB a ESCB, kterou řeší články 130 a 131. (Lacina, 2007)

Konvergenční kritéria jsou rozdělena na měnová a fiskální. Měnová kritéria obsahují podmínku splňování míry inflace, stabilitu měnových kurzů, kterou zajišťuje minimálně dvouletá účast v ERM II systému. Posledním kritériem je stabilita dlouhodobých úrokových sazeb. Mezi fiskální kritéria se řadí deficit veřejných rozpočtů a vládní dluh. (Evropský parlament, 2020)

3. Maastrichtská smlouva a konvergenční kritéria

Aby stát mohl přijmout společnou měnu, musí splňovat určitá kritéria, která jsou pevně stanovená ve Smlouvě o fungování Evropské unie. V této kapitole bude popsán vznik Maastrichtské smlouvy a budou uvedena a vysvětlena konkrétní konvergenční kritéria. Spolu s tím je kapitola věnována ukazatelům reálné konvergence, tedy sladění a podobnosti ekonomiky České republiky vůči státům eurozóny a státům Evropské unie, kteří nemají společnou měnu.

3.1 Maastrichtská smlouva

V prosinci roku 1991 se v nizozemském městě Maastricht sešlo dvanáct hlavních představitelů států a vlád. Cílem jejich sešlosti bylo podepsání Maastrichtské smlouvy, která nahradila Evropské společenství (ES) Evropskou unií (EU). Změna jména měla i symbolický aspekt. Její snahou bylo poukázat na to, že se Smlouva netýká pouze hospodářství, ale také v sobě zahrnuje i politické aspekty. Smlouva také přidala dva nové pilíře, které doplnily původní hospodářský pilíř. Prvním byl pilíř zahraniční a bezpečnostní politiky a druhým pilíř spravedlnosti a vnitřní bezpečnosti. Ovšem tato smlouva bude v paměti jako ta, která stanovila měnovou politiku Evropské unie. (Baldwin, 2014)

Následující tabulka ukazuje kroky, které se udály v měnovém integračním procesu:

Tabulka 1: Kroky měnového integračního procesu

Před Maastrichtem		Období po Maastrichtu			
		před jednotnou měnou		po zavedení jednotné měny	
1970	Wernerův plán	1994	Evropský měnový institut (předchůdce ECB)	1999	Zahájení měnové unie
1979	Zahájení Evropské měnového systému	1997	Pakt stability a růstu	2002	Zavedení euromincí a eurobankovek
1989	Delorsův výbor	1998	Rozhodnutí o členství		
1991	Podpis Maastrichtské smlouvy	1998	Stanovení konverzních parit		
1993	Ratifikace Maastrichtské smlouvy	1998	Vytvoření ECB		

Zdroj: Baldwin (2014, str. 411); vlastní zpracování

3.2 Konvergenční kritéria

V předcházející kapitole byly nastíněny podmínky pro přijetí společné měny a vývoj jejich formování. V této podkapitole budou blíže popsána Maastrichtská kritéria.

3.2.1 Inflace

První kritérium se zabývá inflací neboli cenovou stabilitou. Hlavním cílem je, aby členský stát vykazoval dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a míru inflace. Aby bylo splněno toto kritérium, tak by průměrná roční inflace státu neměla přesáhnout průměr tří nejnižších inflací členských států o více než 1,5 procentního bodu. Inflace se vypočítává pomocí indexu spotřebitelských cen, u kterého musí být přihlédnuto k rozdílnému vymezení tohoto pojmu v jednotlivých státech EU (ECB, neuvedeno). V praxi ECB a Evropská komise používají harmonizovaný index spotřebitelských cen (dále jen HICP). U výběru referenčních zemí tyto instituce zpravidla nevyklučují země s nízkou, či dokonce se zápornou inflací, ale vylučují ty země, které se vlivem mimořádných okolností výrazně odchyľují od ostatních zemí EU (MFČR, 2020).

3.2.2 Dlouhodobá nominální úroková sazba

Kritérium dlouhodobých nominálních úrokových sazeb bylo přidáno z důvodu možné nekalé manipulace státu s inflací. Země, které mohou být náchylné na zvýšení cenové hladiny mohly dočasně zmrazit regulované ceny (např. veřejné dopravy nebo elektřiny). (Baldwin, 2014)

Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo jiných srovnatelných cenných papírů. V protokolu č. 13 o kritériích konvergence, součást Smlouvy o fungování EU, je podmínka definována takto: „*že průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků.*“ (Anon, 2012, s. 281)

3.2.3 Členství v Mechanismu směnných kurzů (ERM II)

Původní systém byl navázán na předchůdce eura, a to na European Currency Unit, dále jen ECU. Systém ERM zavazoval centrální banky v letech 1970–1992 k oscilování svých měn navzájem, a to ve flukтуаčním pásmu $\pm 2,25\%$ s možností přechodného rozšíření na 6% . Rozšíření bylo zřízeno pro státy, které zažívaly měnové turbulence (např. Itálie). V roce 1993 byl ministři financí a guvernéry centrálních bank přijat tzv. Bruselský kompromis. Ten vedl k zavedení nového flukтуаčního pásma v hodnotě $\pm 15\%$. V případě, že by hrozilo nebezpečí překročení hranice, byla zde povinnost centrálních bank k intervencím na měnových trzích. (Tomášek, 1999)

Od roku 1999 se přešlo na nový systém ERM II. Hlavní myšlenkou tohoto kritéria je, aby členský stát dokázal svou schopnost udržet svůj měnový kurz k členskými státům eurozóny. Za splnění této podmínky se považuje setrvání v ERM II systému alespoň po dobu dvou let. To znamená, že země v tomto období nesmí nijak intervenovat na měnovém trhu. (Baldwin, 2014)

Mezi základní rysy mechanismu ERM II patří:

- e) centrální parita a flukтуаční pásmo měn vůči euru jsou stanoveny na základě standardní procedury, jejíž účastníci jsou ministři financí, ECB, guvernéři národních centrálních bank (NCB) a Evropská komise;
- f) standardní flukтуаční pásmo je $\pm 15\%$;
- g) intervenční podpora ECB národní centrální bance je automatická;
- h) ECB a NCB mají právo neintervenovat, a to v případě ohrožení cíle měnové stability;
- i) na změnu centrální parity má právo jak ECB, tak členská země. (ČNB, 2003)

3.2.4 Deficit veřejných rozpočtů

V tomto kritériu se sleduje poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu (HDP). Ten nesmí přesáhnout hodnotu 3% . Lze uplatnit výjimku z překročení dané meze, a to pouze v případě, že překročení hodnoty bylo pouze výjimečné, dočasné a nacházelo se v blízkosti referenční hodnoty. (Dědek, 2020)

3.2.5 Veřejný dluh

Páté a poslední kritérium bylo přidáno zejména proto, že stejně, jako inflace může být dočasně snížena, tak i deficit veřejných rozpočtů může být pozměněn, aby se v daném roce jevil příznivě (např. přesunem veřejných výdajů a daní z jednoho roku do druhého). Kritérium stanovuje maximální úroveň veřejného dluhu státu, který nesmí přesáhnout 60 % svého HDP. Důvodem pro stanovení takové výše byl fakt, že v době, kdy byla projednávána Maastrichtská smlouva, byla průměrná úroveň dluhu 60 %. Dalším důvodem bylo, že tato hranice byla vnímána jako kompatibilní s 3% kritériem deficitu veřejných rozpočtů. (Baldwin, 2014)

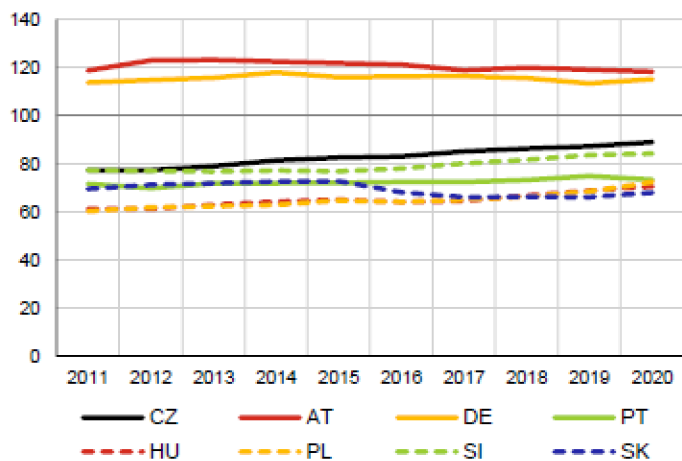
3.3 Ekonomická sladěnost České republiky se zeměmi eurozóny

Analýzu ekonomické sladěnosti každoročně vydává, společně s analýzou plnění konvergenčních kritérií, Česká národní banka. Tyto analýzy přináší dlouhodobý a strukturální pohled na vývoj sladěnosti českého hospodářství se zeměmi eurozóny a také jeho připravenost na přijetí eura. Vzhledem k rozsahu bakalářské práce byly vybrány a blíže specifikovány pouze některé ze sledovaných ukazatelů. (ČNB, 2021)

3.3.1 Reálná ekonomická konvergence

Mezi sledované ukazatele lze zařadit ukazatel HDP na hlavu v paritě kupní síly (PPP). Tento ukazatel přepočítává kupní sílu domácí měny tak, aby měla stejnou váhu i v zahraničí. Při následném porovnávání a vyjadřování hodnoty, se používá uměle vytvořená měnová jednotka – standard kupní síly, tzv. PPS. Mezi další zkoumaný ukazatel reálné konvergence lze zařadit průměr cenové hladiny HDP. Při porovnávání, údaje vychází z předpokladu, že průměr eurozóny je roven stu ($EA = 100$). Hodnoty nad touto hranicí udávají, o kolik procent daný stát převyšuje průměr EA a naopak. (ČNB, 2021)

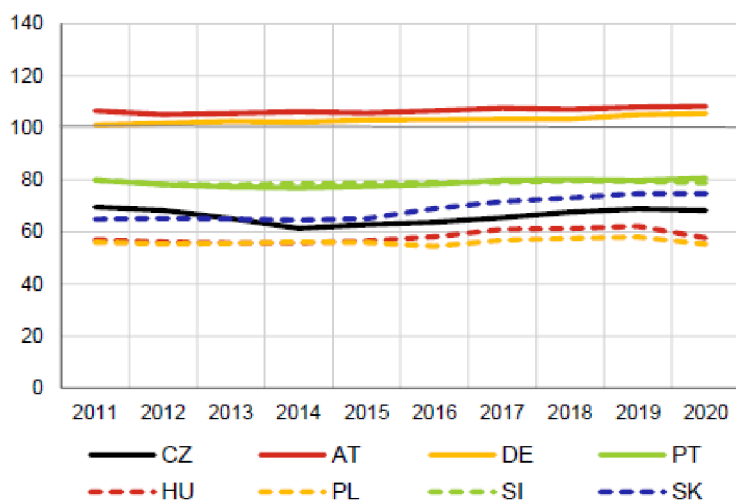
HDP na hlavu v paritě kupní síly (PPS) (EA=100)

Obr. 3: HDP na hlavu v paritě kupní síly (PPS)
Zdroj: ČNB (2020)

Od roku 2013 se HDP České republiky každoročně přibližovalo k průměru eurozóny. V letech po roce 2020 lze očekávat, že vlivem koronavirové krize se přibližování k průměru eurozóny zpomalí. Toto zpomalení ovšem nebude tak znatelné, s ohledem na fakt, že krize ovlivnila ekonomické dění ve všech zemích Evropské unie.

Cenová hladina HDP (EA=100)

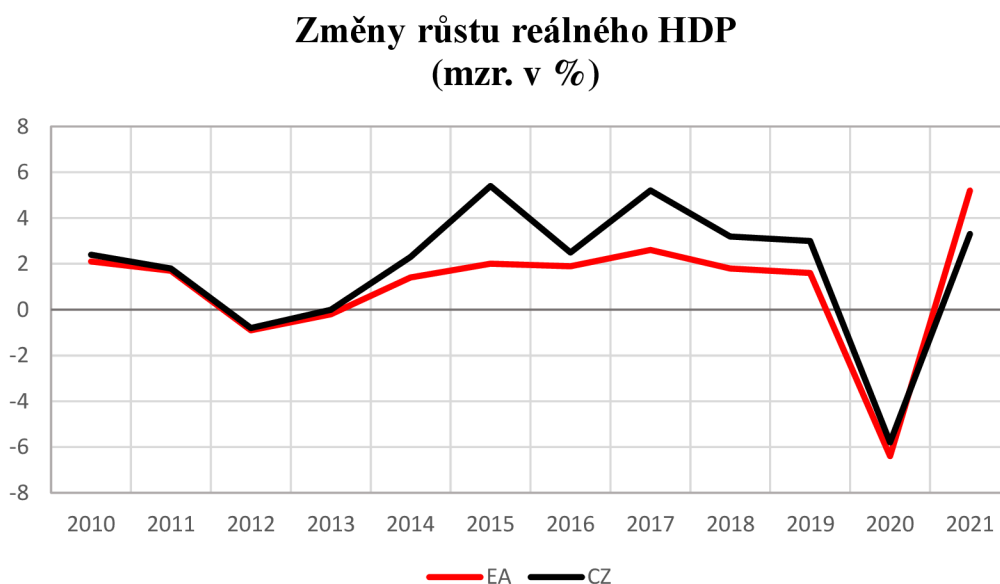
Obr. 4: Cenová hladina HDP
Zdroj: ČNB (2020)

Při porovnávání cenových úrovní se vychází z poměrů mezi paritami kupních sil a devizových kurzů jednotlivých zemí. Jedná se o konečné spotřeby soukromých domácností, ve kterých jsou zahrnuty i nepřímé daně. Poměry jsou v tomto případě koncipovány k průměru EA. Pokud je poměr vyšší než sto, znamená to, že v dané zemi je relativně draž, než v je průměr EA a naopak. (Suchý, 2010)

V porovnání s průměrem eurozóny je v České republice relativně levněji. Od poloviny roku 2014 se cenová úroveň konstantně přibližovala k průměru eurozóny. Ovšem tato konvergence v roce 2019 začala stagnovat (ČNB, 2021). V tomto roce odpovídala úrovni 69 % průměru EA. Dle odhadů ministerstva financí, by se v roce 2022 vlivem očekávaného inflačního diferenciálu a zhodnocování kurzu mohla zvýšit na 79 % (MFČR, 2022).

3.3.2 Sladěnost cyklického vývoje ČR a eurozóny

Sladěnost cyklického vývoje je druhým důležitým faktorem pro to, aby přijetí jednotné měnové politiky mělo pro ekonomiku přistupující země pozitivní vliv. Sladěnost vývoje lze sledovat pomocí korelací ekonomických aktivit a z prostého sledování ekonomického cyklu. (ČNB, 2021)

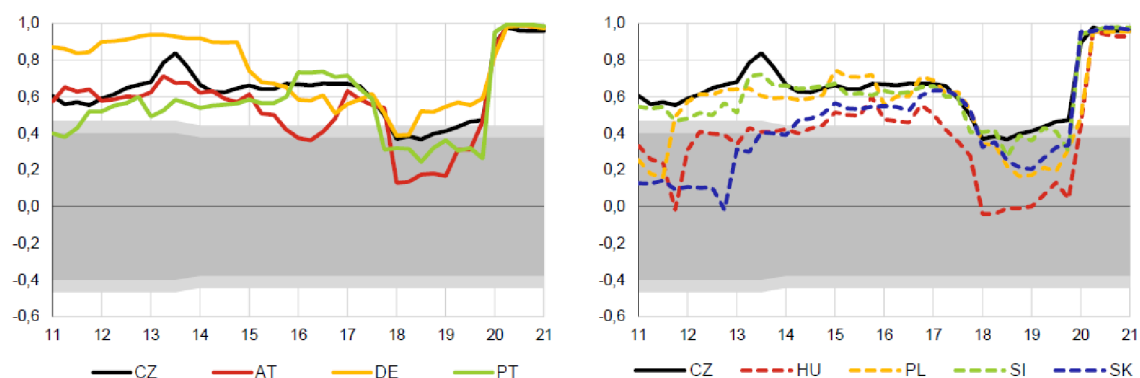

Obr. 5: Změny růstu reálného HDP

Zdroj: Eurostat (2021), ČSÚ (2021) (vlastní zpracování)

Reálné HDP České republiky v době velké recese výrazně kopírovalo chování eurozóny až do roku 2014. Vlivem nízké ceny ropy, zrychlenému čerpání peněz z evropských fondů, uvolněné monetární a fiskální politice se reálný růst HDP meziročně zvýšil o 5,4 %. Tento nárůst byl největším za posledních osm let (ČSÚ, 2016). V následujícím roce tempo růstu zpomalilo na 2,5 %, to bylo zapříčiněné odezněním podpůrného vlivu čerpání z fondů EU (MPO, 2016). V roce 2020 svět zasáhla koronavirová krize. Tato událost měla za následek opětnou synchronizaci české ekonomiky se zeměmi eurozóny. Kvůli plošným restrikcím se tempo růstu české ekonomiky propadlo meziročně o 5,8 %. Ve třetím čtvrtletí roku 2020 se pokles HDP prohloubil až o 10,9 % (Bassetti, 2020). V rámci uvolňování restrikcí, vládních podpor a snahy českých podnikatelů v krizi i nadále podnikat, se růst české ekonomiky na počátku roku 2021 vrátil do kladných čísel.

Pětileté klouzavé korelace růstu HDP jednotlivých zemí a eurozóny

Pozn.: Časový údaj vyznačuje konec období klouzavého okna o délce 5 let. Základem pro výpočet jsou mezičtvrtletní diference logaritmu sezonně očištěných dat. Statistická významnost korelačních koeficientů je vyznačena podkladem v grafu: hodnoty statisticky významné na 5% hladině leží v bílé oblasti grafu, hodnoty statisticky významné na 10% hladině leží v bílé a světle šedé části grafu. Hodnoty v tmavě šedé části grafu nejsou statisticky významné na 10% hladině významnosti.

Obr. 6: Pětileté klouzavé korelace růstu HDP jednotlivých zemí a eurozóny

Zdroj: ČNB (2020)

Z vývoje klouzavých korelací lze říci, že Česká republika je dlouhodobě významně sladěná s děním v rámci eurozóny. Na pravém grafu lze porovnat sladěnost české ekonomiky oproti podobným státům střední až východní Evropy. Tuto korelaci lze přisuzovat velmi velké otevřenosti české ekonomiky a její úzké spolupráci se zeměmi eurozóny. Vysoký nárůst korelace v letech 2020 a 2021 má za následek celkový ekonomický pokles v důsledku pandemické krize (ČNB, 2021).

3.3.3 Strukturální podobnost české ekonomiky s eurozónou

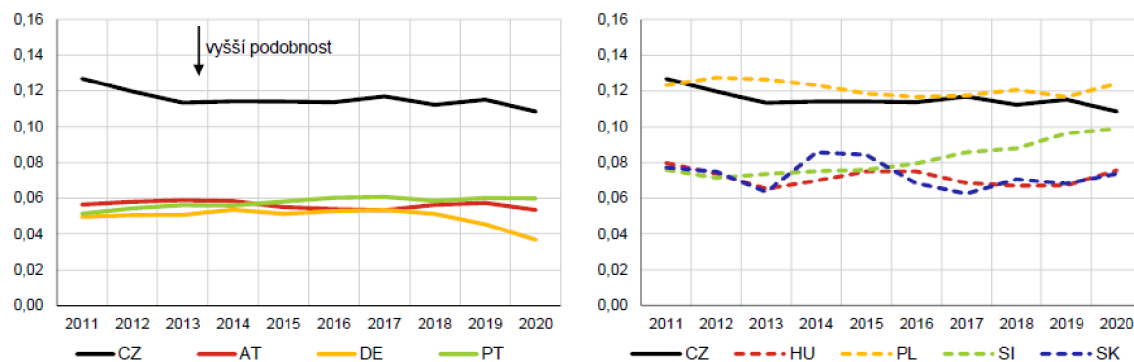
Neméně důležitým sledovaným faktorem je strukturální podobnost hospodářských aktivit dané ekonomiky. Při rostoucí podobnosti se přistupující zemi snižuje riziko asymetrických výkyvů.

Tato podobnost je měřena pomocí Landesmannova strukturálního koeficientu. Ten vychází z porovnávání podílů jednotlivých odvětví na celkové přidané hodnotě ve srovnávané zemi, a to vůči výchozí zemi. Rozdíl v podílech je vážen podílem dotyčného odvětví na celku a následně jsou vážené podíly sečteny. Vztah lze matematicky vyjádřit takto:

$$SL = \sum_{i=1}^n \sqrt{(sh_A^i - sh_B^i)^2 \times \left(\frac{sh_A^i}{100}\right)} \quad (2)$$

Výsledný koeficient je následně normován na tvar $SL/100$ a nabývá hodnoty z intervalu $[0;1]$. Platí, že čím je hodnota koeficientu blíže k nule, tím je struktura ekonomik podobnější a naopak. (ČNB, 2020)

Strukturální podobnost ve vztahu k eurozóně
(Landesmannův index)

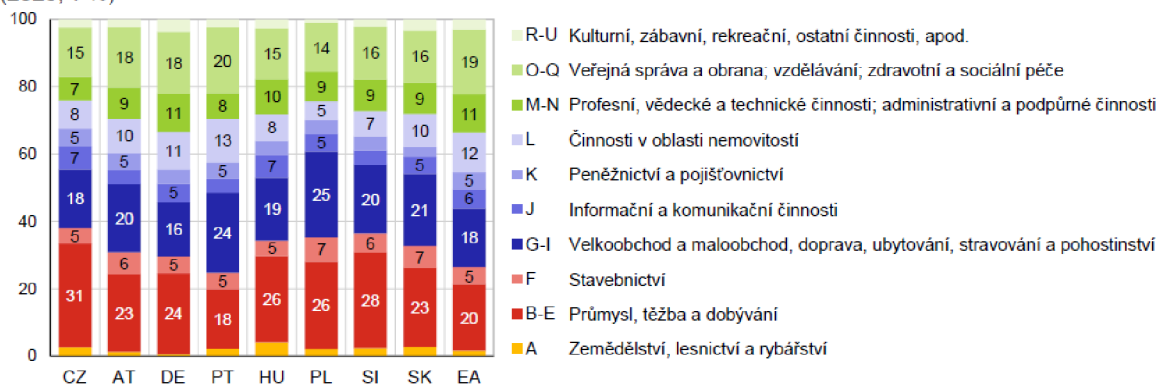

Obr. 7: Strukturální podobnost ve vztahu k eurozóně
Zdroj: ČNB (2020)

Dle Landesmannova indexu se Česká republika, v porovnání s nejsilnějšími ekonomikami eurozóny, svou hospodářskou strukturou ztelně liší. Při komparaci s podobně blízkými ekonomikami se strukturálně nejvíce podobná Polsku. Tuto asymetrii způsobuje zejména nadprůměrný podíl průmyslu na HDP České republiky.

Podíly ekonomických odvětví na HDP
(2020, v %)

Obr. 8: Podíl ekonomických odvětví na HDP
Zdroj: ČNB (2020)

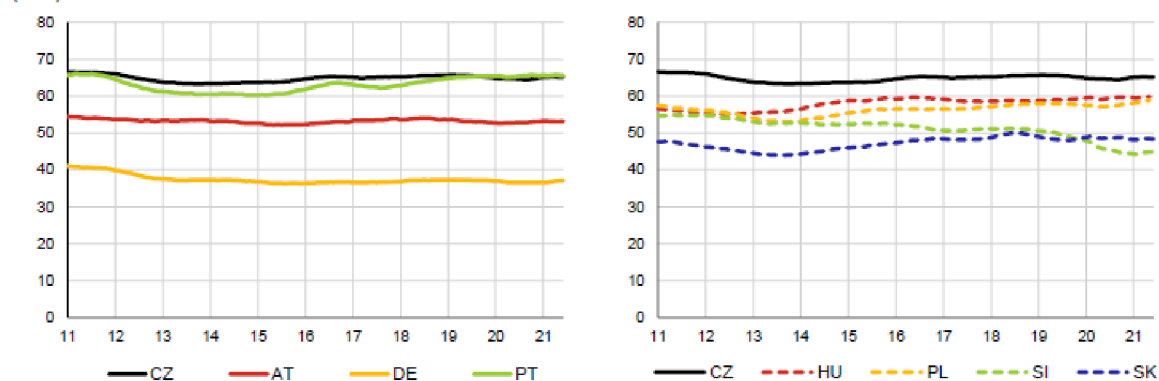
Při pohledu na procentuální podíl ekonomických odvětví na HDP má Česká republika, oproti eurozóně, nadprůměrně vysoký podíl průmyslu, těžby a dobývání. V průměru se podíl na tomto odvětví v eurozóně udržuje na 20 % HDP. Česká republika je v rámci Evropské unie druhým nejprůmyslovějším státem podle podílu na HDP. Vedoucí pozici si drží Irsko, jehož podíl průmyslu tvoří až 38 % HDP (WB, 2020). Tato rozdílnost může vyvolat asymetrické šoky, na které by měnová politika eurozóny nemohla v plné míře reagovat. Mezi takový šok může být zařazen nedostatek součástek, zejména čipů ve zpracovatelském průmyslu, přesněji ve výrobě automobilů. V České republice automobilový průmysl tvoří přibližně 5,2 % HPH (Hrubá přidaná hodnota) (Zábojníková, 2020).

3.3.4 Obchodní a vlastnická provázanost s eurozónou

Silné obchodní a vlastnické provázání země s eurozónou může zvyšovat možný přínos plynoucí z eliminace kurzového rizika a úsporou transakčních nákladů. Při silném propojení se také podporuje sblížení cyklického vývoje, a to skrze přenos ekonomických šoků.

Pro analýzu vnitropodnikového obchodu lze použít Grubelův-Lloydův index (GL). Ten udává poměr absolutní hodnoty čistého vnitropodnikového obchodu k obratu zahraničního obchodu. Index nabývá hodnot od 0 do 1, kdy hodnota 0 znamená, že dochází pouze k meziodvětvovému obchodu a zaměření se na odlišné komodity. Naopak hodnota 1 ukazuje, že veškerý obchod je vnitrodvětvový. (ČNB, 2021)

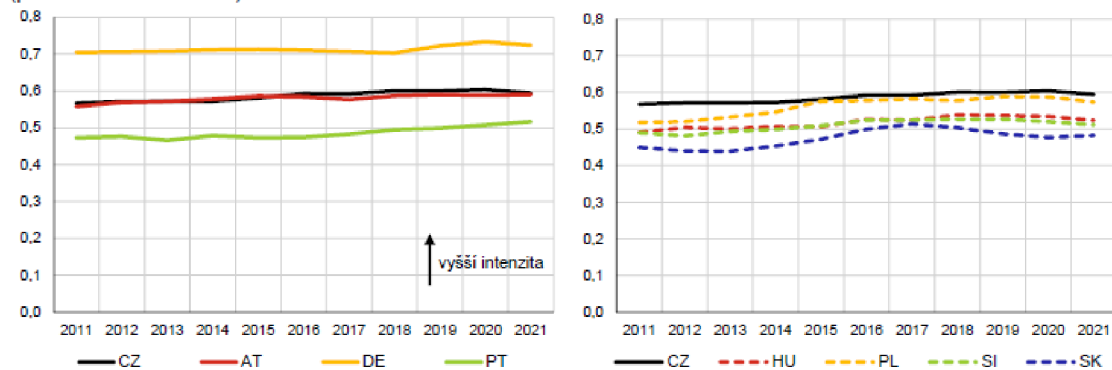
**Podíl vývozu do eurozóny na celkovém vývozu
(v %)**

Obr. 9: Podíl vývozu do eurozóny na celkovém vývozu
Zdroj: ČNB (2020)

Podíl vývozu České republiky do států eurozóny dosahuje v dlouhodobém srovnání vysokých hodnot. Procentuálně se pohybuje kolem 65 %. Hlavním exportním partnerem pro Česko je Německo, do kterého vyváží přibližně 32 % své produkce (WITS, 2019). Při porovnání s podobnými státy, které lze vidět na pravém grafu, se Česká republika stabilně udržuje nad úrovní většiny z nich.

**Intenzita vnitrodvřetvového obchodu s eurozónou
(podle klasifikace SITC5)**

Obr. 10: Intenzita vnitropodnikového obchodu s eurozónou
Zdroj: ČNB (2020)

Při srovnání podle indexu GL lze zjistit, že intenzita vnitropodnikového obchodu ČR se zeměmi eurozóny patří dlouhodobě k těm nejvyšším. Na to má vliv zejména to, že Česká republika je proexportní ekonomikou. Na druhou stranu nelze opomenout, že pro výrobu je nutné dovést většinu materiálu. Výroba má tak velmi vysokou dovozní náročnost. Jako

příklad lze uvést automobilový průmysl, u kterého je nutné dovést přibližně 50 % materiálu a u výroby počítačů a jejich komponentů až 80 % (HN, 2022).

3.4 Plnění konvergenčních kritérií v čase

Při vstupu do eurozóny jsou vyhodnocována čtyři nominální konvergenční kritéria, která byla již zmíněna v předchozích kapitolách. V této kapitole bude analyzováno jejich plnění Českou republikou s ohledem na delší časový horizont. Důvodem pro zvolení širokého období byla snaha zachytit změny v naplňování kritérií v rámci dvou ekonomických krizí a získat tak objektivnější pohled při analýze jejich plnění.

3.4.1 Inflace

Kritérium cenové stability sleduje míru spotřebitelské inflace. Ta nesmí být o více než 1,5procentního bodu vyšší než průměr tří států EU, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Pro porovnání inflací zemí Evropské unie se používá harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP). Zelenou barvou jsou označeny roky, kdy Česká republika naplňovala dané kritérium.

Tabulka 2: Plnění kritéria cenové stability

Rok	Referenční hodnota	Česká republika
2007	2,8	3,0
2008	4,1	6,3
2009	1,5	0,6
2010	2,4	1,2
2011	3,1	2,2
2012	3,1	3,5
2013	1,8	1,4
2014	1,3	0,4
2015	0,6	0,3
2016	0,7	0,6
2017	2,1	2,4
2018	2,2	2,0
2019	1,9	2,6
2020	neuveďeno	3,3
2021	neuveďeno	3,8

Zdroj: ČNB, Eurostat, MFČR; vlastní zpracování

V roce 2008 Česká ekonomika zažívala nejvyšší průměrnou inflaci od roku 1998, kdy v tomto roce dosáhla více než 10 % (ČSÚ, 2009). Na vysokou míru inflace mělo vliv mnoho faktorů. Mezi ty významnější patřilo zejména zvýšení cen regulovaného nájemného, nárůst cen služeb spojených s bydlením a cen energií. Mezi další aspekty, které měly vliv na růst inflace byla reformní opatření tehdejší vlády. Ta zvýšila sníženou sazbu DPH z 5 % na 9 % u základních životních potřeb, zavedla ekologické daně a zvýšila spotřební daň u cigaret a tabáku (ČMKOS, 2008). Následující rok růst inflace významně poklesl, a to na 0,6 %. Na tento pokles měly vliv dočasné účinky, zejména vliv vysoké srovnávací základny z předešlého roku (ECB, 2010).

Po dvou krizích, se kterými se česká ekonomika potýkala, se od roku 2013 inflace dostala pod referenční hodnotu a zároveň i splňovala inflační cíl ČNB, který je stanoven na 2 %. Tento trend ovšem skončil v roce 2017. Velkého rozdílu oproti referenční hodnotě dosáhla inflace v roce 2019. Tu spoluvytvářely především domácí faktory, zejména dlouhodobý růst české ekonomiky a její přehřívání. Spolu s ním také převis poptávky nad nabídkou na trhu práce, což se projevilo ve zrychleném růstu mezd, který čerpal z nízké nezaměstnanosti a velkého počtu nabízených pracovních míst (ČNB, 2020).

V letech 2020 až 2022 českou ekonomiku zasáhla koronavirová krize. Nemalá část inflačních tlaků v roce 2021 byla způsobena externími vlivy tzv. dovezená inflace. Jednalo se zejména o vysoký růst cen průmyslových výrobců, nedostatek komponentů a materiálu, které Česká republika dováží. K tomu se přidalo výrazné zdražení cen energií na komoditních burzách. Inflaci, ale ovlivnily i vnitřní vlivy, a to zejména silná spotřebitelská poptávka a narůstání napětí na trhu práce. Navýšením cen si čeští podnikatelé také částečně kompenzují ztráty, kterých dosáhli v minulém období (ČNB, 2022). Dle předběžných odhadů Eurostatu vzrostl v roce 2022 HICP meziročně o 8,8 % (Kurzy.cz, 2022).

3.4.2 Dlouhodobá nominální úroková sazba

V tomto kritériu se sledují výnosy z desetiletých státních dluhopisů, jejichž výnos nesmí přesáhnout o více než 2 p. b. průměr výnosů ve třech zemích EU, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability.

Tabulka 3: Dlouhodobé úrokové sazby národních dluhopisů

Rok	Referenční hodnota	Česká republika
2007	6,4	4,3
2008	6,2	4,63
2009	5,9	4,84
2010	6,0	3,88
2011	5,3	3,71
2012	5,1	2,78
2013	6,4	2,11
2014	3,8	1,58
2015	3,8	0,58
2016	4,1	0,43
2017	3,3	0,98
2018	3,9	1,98
2019	3,5	1,55
2020	neuvedeno	1,13
2021	neuvedeno	1,9

Zdroj: MFČR (2022); vlastní zpracování

Kritérium dlouhodobé nominální úrokové sazby Česká republika splňovala ve všech sledovaných obdobích. V letech 2020 a 2021 nejsou známy referenční hodnoty, ale dle odhadů ministerstva financí (2020) by v roce 2020 mělo být toto kritérium naplněno.

3.4.3 Stav veřejných rozpočtů

Aby bylo plněno toto kritérium, musí být udržitelně plněny obě složky fiskálního kritéria. Prvním kritériem je deficit státního rozpočtu. Ten nesmí překročit 3 % HDP. Druhým kritériem je dluh sektoru vládních institucí. Ten nesmí překročit 60 % HDP. Výjimkou by bylo, kdyby se poměr vládního dluhu přibližoval směrem k této hodnotě.

Tabulka 4: Plnění fiskálních kritérií (v %)

Rok	Kritérium salda státního rozpočtu	Česká republika	Kritérium vládního dluhu	Česká republika
2007	-3	-0,6	60	27,3
2008	-3	-2,0	60	28,1
2009	-3	-5,4	60	33,4
2010	-3	-4,2	60	37,1
2011	-3	-2,7	60	39,7
2012	-3	-3,9	60	44,15
2013	-3	-1,3	60	44,42
2014	-3	-2,1	60	41,85
2015	-3	-0,6	60	39,7
2016	-3	0,7	60	36,58
2017	-3	1,5	60	34,24
2018	-3	0,9	60	32,06
2019	-3	0,3	60	30,05
2020	-3	-5,6	60	37,75
2021	-3	neuveдено	60	neuveдено

Zdroj: ČSÚ (2021); vlastní zpracování

Česká republika v letech 2009 a 2010 nesplňovala kritérium salda státního rozpočtu. V tomto období, kvůli dopadům světové hospodářské krize, činil deficit přes 192 miliard korun (Aktuálně.cz, 2020). Od roku 2016 do roku 2019 se státní rozpočet pohyboval v přebytku. Rekordního přebytku dosáhl v roce 2017, kdy jeho výše činila 80,6 miliard korun. Důvodem takového výsledku bylo zlepšení příjmové strany rozpočtů a také fakt, že česká ekonomika byla na vrcholu svého hospodářského cyklu. To umožnilo i vyšší daňové příjmy, které meziročně vzrostly o 7,7 %. V absolutním vyjádření se jednalo o nárůst 128 miliard Kč (Žurovec, 2018).

Prudké zhoršení nastalo v roce 2020 s příchodem koronavirové krize. Zde se vlivem plošných restrikcí, které spolu se zvýšením kapitálových výdajů na podporu finančních ztrát podnikatelů a pomoci občanům, jejíž částka činila 241,4¹ miliard korun, se deficit státního rozpočtu prohloubil na rekordních 367,4 miliardy Kč (Irozhlas, 2020). Prohlubování deficitu pokračovalo i v následujícím roce společně i s výdaji na podporu občanů a firem. Celkově od roku 2020 až 2021 bylo z veřejných rozpočtů vydáno 437,6 miliardy Kč (MFČR, 2022). Sněmovna tak ve stavu legislativní nouze schválila navýšení schodku z plánovaných 320

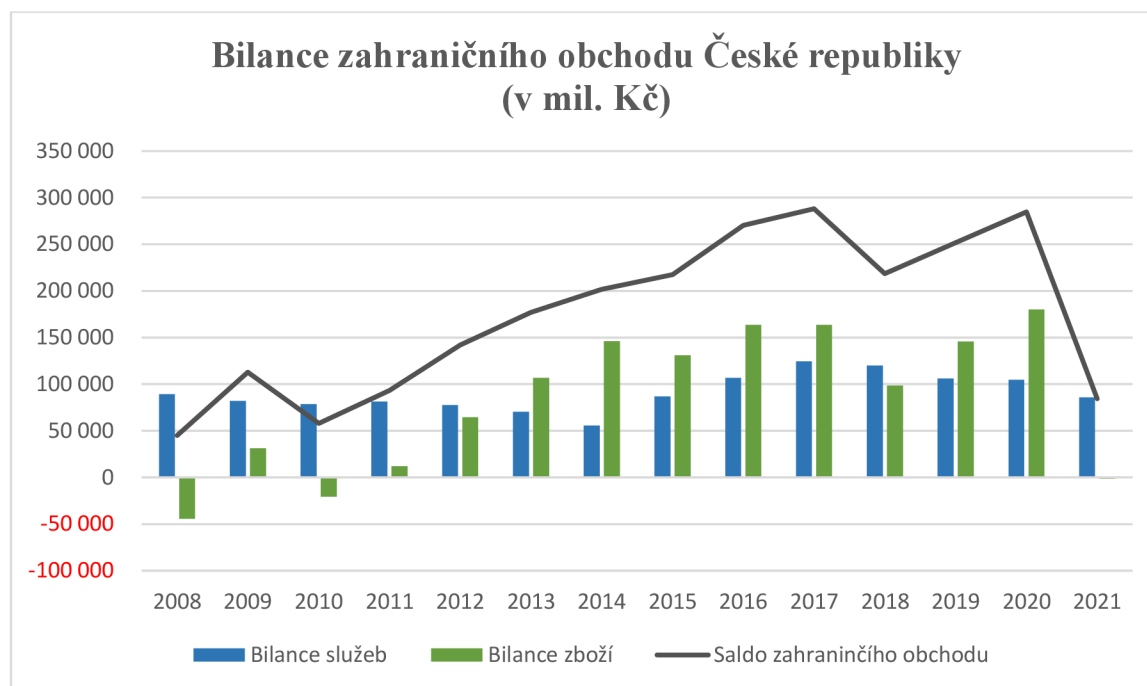
¹ Podrobnější členění nákladů viz příloha A.

miliard na 500 miliard Kč. Saldo v tomto roce skončilo s deficitem 419,7 miliardy Kč. Tento deficit státního rozpočtu je nejhorším výsledkem v historii české ekonomiky (ČSÚ, 2022). Dle odhadů ministerstva financí (2022) by deficit, v přepracovaném návrhu státního rozpočtu, měl v roce 2022 skončit v částce 280 miliard Kč.

Kritérium vládního dluhu Česká republika dlouhodobě plní. První výraznější zvýšení ve sledovaném období lze pozorovat v krizovém období v roce 2009. I když údaje o vládním dluhu z roku 2021 nejsou dostupné, lze podle státního dluhu, který v absolutním vyjádření oproti roku 2019 vystoupal z 1,6 bilionu na 2,5 bilionu korun usoudit, že v poměrovém vyobrazení vůči celkovému HDP bude činit přes 41 %. (Stanjura, 2022)

4. Analýza zahraničního obchodu České republiky

Tato kapitola bude pojednávat o vývoji zahraničního obchodu České republiky a zaměří se na jeho komoditní a teritoriální strukturu. V kapitole jsou z pravidla uvedena data z roku 2019 a to z důvodu objektivního posouzení při nezahrnutí koronavirové krize v letech 2020 až 2022.

Obr. 11: Bilance zahraničního obchodu České republiky
Zdroj: ČSÚ (2016), ČNB (2021); vlastní zpracování

Bilance účtu zboží se od roku 2004 pohybuje v kladných číslech. Na pasivní saldo, před rokem 2004, mělo vliv několik skutečností. Mezi ně patřilo rozdělení Československa a s tím spojený pokles hospodářské aktivity a také ztráta obchodních partnerů z bývalého východního bloku. Další deficit obchodní bilance lze pozorovat v roce 2008, kdy se vlivem celkového poklesu průmyslové produkce snížil vývoz dopravních prostředků, který tvořil významnou část českého vývozu. V tomto roce tak skončilo saldo v deficitu 4,4 mld. Kč.

V posledních letech se saldo obchodní bilance pohybuje v přebytku. Silný pokles byl ovšem zaznamenán v roce 2021, kdy se vývoz, dle předběžných informací ČSÚ, oproti roku 2020

propadl o 1,46 miliardy Kč². Tento výsledek byl dle komentáře ČSÚ (2022), nepříznivě ovlivněn zejména větším meziročním deficitem obchodu s ropou a zemním plynem, který byl zapříčiněn prudkým nárůstem jejich cen na světových trzích.

V rámci obchodu se službami, ve kterém se sledují příjmy například z oblastí cestovního ruchu, dopravy, stavebních prací anebo z poskytování služeb, se Česká republika dlouhodobě pohybuje v kladných číslech. Znatelnější pokles v saldu účtu služeb lze pozorovat v letech 2020 a 2021. Odvětví služeb v tomto období, zejména tedy cestovní ruch, ovlivnila pandemie viru COVID-19. Celkový pokles mezi lety 2019 a 2021 činil 238 mld. Kč.

4.1 Komoditní struktura zahraničního obchodu

Hlavní exportní oblastí České ekonomiky je dle členění SITC především vývoz strojů a dopravních prostředků. Ten tvoří v průměru 53 % z celkového vývozu³. V roce 2020 se hodnota tohoto vyexportovaného zboží pohybovala v hodnotě 1,9 bilionů Kč (ČSÚ, 2022). Hlavní část je zastoupena osobními automobily a ostatními motorovými vozidly. Těmi jsou například autobusy, traktory, turbíny a jaderné reaktory. Dále se zde nacházejí i náhradní díly. Ty tvoří přibližně 7,6 % (OEC, 2019).

Česká republika je dále evropskou špičkou ve vývozu hraček. Průměrně čeští výrobci vyexportují zboží, kterými jsou například plastové stavebnice, panenky hračkářské modely a další, v hodnotě přibližně 50 mld. Kč. Tomu napomáhá zejména přesun výroby Lega do Česka. (EGAP, 2019) Mezi další významné exportní oblasti patří kategorie SITC6 – polotovary a materiály (16,9 %), SITC8 – průmyslové spotřební zboží (11,3 %) (OEC, 2019).

Největší část mezinárodního obchodu se službami České republiky, tvoří služby spojené s dopravou a cestovním ruchem. Jejich objem byl v součtu za rok 2019 přes 328 mld. Kč.

---

² Peněžité částky v obchodní bilanci jsou ČSÚ vykazovány v běžných cenách.

³ K výpočtu byl použit průměr dat z let 2010 až 2021.

Mezi další významné kategorie patří ostatní podnikatelské služby (odborné služby a poradenské služby v oblasti řízení), telekomunikační a informační služby.

Do České republiky se naopak nejvíce importují produkty z kategorie SITC7 – Stroje a dopravní prostředky. Ty v roce 2019 tvořily 43,2 % z celkového objemu importů, což činilo 1,5 bil. Kč. Hlavní podíl na tom měly dvě kategorie, a to dovoz elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů a dovoz silničních vozidel. Další významnou položku tvoří kategorie SITC6 – polotovary a materiály (17,9 %). V neposlední řadě se do České republiky dováží minerální paliva a maziva (6,3 %) a suroviny, jako např. železo, ocel a plasty (2,3 %). (ČSÚ, 2022).

4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Mezi nejdůležitější obchodní partnery bezpochyby patří Evropská unie. Zejména pak tedy Německo, do kterého Česká republika vyváží přibližně 30 % veškeré své produkce. V roce 2019 objem exportů mezi Německem a Českem tvořil 1,05 bil. Kč (ČSÚ, 2022). Mezi další blízké partnery v rámci exportu lze zařadit Slovensko (7,43 %) a Polsko (5,88 %). Kromě obchodu se zeměmi EU má Česká republika také podíl na vývozu do Ruska (2,18 %), Číny (1,3 %) a Spojených států amerických (2,45 %) (OEC, 2019).

Při pohledu na teritoriální strukturu obchodu je možno říci, že je Česká republika závislá na vývozu do pouhých deseti unijních zemí. Těchto deset zemí⁴ se podílí na Českém exportu ze 74 %⁵. Mluvčí svazu průmyslu a dopravy Eva Veličková uvedla (2019), že v případě snížení poptávky v těchto zemích, hrozí českým firmám, že nebudou schopny vykompenzovat jejich ztráty v jiných částech světa.

Důležitým mimoevropským partnerem se pro české exportéry stávají africké země. Více než deset firem (většina ze skupiny Třinecké Železárny – Moravia Steel) se podílí na modernizaci 300 kilometrů dlouhé železnice v Ázerbájdžánu. Cena modernizace je

---

⁴ Viz příloha C.

⁵ V úvahu se bere i Spojné království.

nasmlouvána na 750 mil. eur. Dále v roce 2019 vyvezla česká společnost Iveco Czech Republic 400 autobusů do Pobřeží slonoviny za více než 2,4 mld. Kč. (EGAP, 2019)

5. Využití společné měny v podnikatelském prostředí

V následující kapitole budou předloženy výsledky několika provedených šetření mezi podnikateli v otázce o přijetí společné měny. Následně budou na ilustrativních příkladech ukázány přínosu společné měny v podnikatelském prostředí a také náklady, které by musely být vynaloženy podnikateli v případě přijetí eura jako hlavní měny České republiky.

5.1 Vnímání eura podnikateli

Důležitým aspektem pro celkové zhodnocení využití společné měny v podnikatelském prostředí je názor hlavních účastníků, kterými jsou podnikatelé a veřejnost. Níže budou popsány názory podnikatelů na otázku přijetí eura, které vycházejí z průzkumů několika agentur.

V podnikatelském prostředí je názor na otázku přijetí eura značně rozličný oproti veřejnosti. V rámci průzkumu ČSOB (2021), je pouze 30 % dotazovaných firem pro přijetí eura. Pouze 15 % respondentů z oblasti malého a středního podnikání. Pozitivní vztah k přijetí společné měny mají zejména střední a velké podniky.

Podobný výsledek přineslo také šetření Hospodářské komory (2017), kde tři čtvrtiny firem (76 %) nevnímají otázku přijetí eura za aktuální a podstatnou. V šetření bylo dotazováno více, než 300 firem napříč celou republikou.

Z průzkumu společnosti Raiffeisenbank ve spolupráci s Asociací exportérů (2021) vyplývá, že 57 % dotazovaných exportních firem je nakloněno k přijetí eura. Ovšem čtvrtina (25 %) zastává opačný názor. Dle průzkumu se tato část obává rozpadu eurozóny a následné krize, která je s ní spojená. Tento názor a obavy se objevují u většiny společností a je zcela pochopitelný. Jak uvádí hlavní ekonomka Raiffeisenbank (2021), společná měna není spásou a není přímým prostředkem pro získání nových trhů. Výsledky daného šetření jsou zapsány do následující tabulky:

Tabulka 5: Výsledky šetření společnosti Raiffeisenbank a Asociace exportérů

Podporujete přijetí eura?	Počet respondentů s touto odpovědí
Podporuji, a to co nejrychleji	29 %
Podporuji, ale ne dříve než za tři až pět let	7 %
Podporuji, ale někdy ve vzdálenější budoucnosti	21 %
Nepodporuji, obávám se rozpadu eurozóny a s tím spojenou krizí eura	25 %
Nemám na to vyhraněný názor	18 %

Zdroj: Businessifno.cz (2021); vlastní zpracování

5.2 Přínosy zavedení eura pro podnikatelský sektor

Zavedení společné měny by mělo zpravidla pozitivní vliv na široké spektrum podnikatelů. V následujících kapitolách budou popsány některé výhody, které by mohly plynout s přijetím eura.

Eliminace kurzového rizika

Přijetí eura by mělo za následek vyloučení kurzových výkyvů mezi českou korunou a eurem. To by pro podnikatele znamenalo eliminaci kurzového rizika, která vzniká časovým nesouladem mezi účetními operacemi, a tím by mohlo dojít k nárůstu jejich zisků a upevnění jistoty. Eliminaci kurzového rizika demonstruje názorný příklad:

Česká firma uzavře roční smlouvu v hodnotě 150 000 EUR se zákazníkem v Německu. Obchodní strany jsou dohodnuty, že zákazník bude splácet měsíčně 12 500 EUR. Při uzavření smlouvy byl kurz v hodnotě 26,8 CZK/EUR. Po několika měsících, ovšem kurz posílil na hodnotu 25,5 CZK/EUR (posílení kurzu o 9,5 %).

Pohledávka	26,8 CZK/EUR	25,5 CZK/EUR
Měsíčně 12 500 EUR	335 000 Kč	318 750 Kč

Při první splátce má podnikatel příjem 335 000 Kč, který použije na uhrazení různorodých nákladů (např. mezd). Po změně kurzu se příjmy změnilly a nové příjmy podnikatele jsou tak

o 16 250 Kč nižší. Výrazné posilování kurzu během jednoho roku o devět a více procent se v rámci desetiletého časového období objevilo pětkrát⁶.

Podnikatel mohl využít služby zajištění kurzového rizika, kterou nabízejí komerční banky a pojišťovny. Ovšem tyto služby jsou častokrát velmi omezené a skrývají se v nich různé poplatky, které se následně promítají i do cen produktů. Některé firmy, zejména tedy společnosti, které poskytují služby, mají tak rozdílné ceny mezi českým zákazníkem a zahraničním. Dále zajištění takového pojištění stojí i čas podnikatele, který může věnovat jiným činnostem.

Mezi společnostmi, pro které by bylo výhodné přijetí eura se řadí např. Škoda Auto, která od roku 2023, díky novým úpravám zákona o účetnictví, změní svou primárně užívanou měnu z české koruny na euro. Tuto skutečnost uvedla ve své výroční zprávě za rok 2021. Hlavním důvodem tohoto rozhodnutí bylo zvýšení objemu nákupu bateriových modulů v daném roce do elektrických automobilů a jejich předpokládaný růst i v dalších letech (Škoda Auto a.s., 2021).

Nový zákon o účetnictví totiž umožňuje podnikatelům vybrat jednu tzv. funkční měnu, ve které budou vést účetnictví či daňovou evidenci. Tím se stane měnou hlavní. Dle scénáře by se mělo jednat o tři měny: americký dolar, euro a britskou libru. (Čížek, 2022).

Dle Michala Skořepy (2022), ekonoma České spořitelny, by mohla být Škoda Auto inspirací pro řadu firem z různých odvětví. Zejména tedy z automobilového a elektrotechnického průmyslu, který se vyznačuje vysokým podílem vývozu a dovozu mezi státy eurozóny (OEC, 2019).

Níže úrokové sazby podnikatelských úvěrů

Dle šéfa úvěrových produktů ČSOB Jana Scholze (2019), dlouhodobě roste podíl poskytovaných úvěrů v eurech. Mluvčí České spořitelny Filip Hrubý (2019) uvedl, že oproti roku 2018 narostl objem poskytnutých úvěrů v eurech o zhruba 15 %. Vliv na nárůst má rozdílná monetární politika ČNB a ECB. Kdy ECB udržuje své úrokové sazby na minimu

---

⁶ Viz příloha B.

nebo je nijak zásadně nezvyšuje. Oproti tomu ČNB mění základní úrokové sazby i několikrát do roka.

Na následujícím zjednodušeném příkladu bude ukázána nákladová rozdílnost desetimilionového podnikatelského úvěru s fixací sazby nad 1 rok do 5 let včetně, který si firma zřídí v eurech a v korunách. Bereme v potaz, že česká firma splňuje podmínky dané bankou o poskytnutí eurového úvěru, tedy má dostatek devizových prostředků na splácení úvěru v eurech. Údaje o úrokových sazbách jsou brány ze systému časových řad ČNB (2019).

Podmínky	Podmínky pro CZK	Podmínky pro EUR
Hodnota úvěru v (Kč)	10 000 000	10 000 000
Doba splácení (měsíc)	120	120
Úrok (p. a)	3,44	1,53
Měsíční splátka (v Kč)	98 605	89 924
Navýšení (v Kč)	1 832 600	790 880

Z příkladu vyplývá, že zřízení eurového úvěru by pro podnikatele bylo mnohonásobně výhodnější. Ovšem v úvahu se v příkladu nebere změna kurzu, které by mohla v daném časovém horizontu snížit, či dokonce výhodu zcela odstranit. Lze tedy říci, že úvěr v eurech je v aktuální době výhodný zejména pro větší exportéry, kteří mají velkou část příjmů v eurech (Businesscenter.cz, 2019).

Snížení transakčních nákladů

Celkový podíl českého vývozu do zemí eurozóny byl v roce 2020 dle ČSÚ (2022) skoro 65 %. Podnikatelé se tedy musí rozhodnout, jak budou s eurovými platbami pracovat. V praxi mají dvě možnosti, buď budou obstarávat eura pro každý obchod zvlášť – náklady na konverzi měny, nebo si zřídí devizový účet, který s sebou nese náklady v podobě poplatků. Mezi další úsporu nákladů a času patří jednotné účtování. Dle Zákona o účetnictví (1991), musí být účetnictví vedeno v české měně, ale zároveň musí účetní jednotky vést evidenci v zahraniční měně. Starší odhady úspor transakčních nákladů z roku 2008 uvádějí, že by se úspory mohly pohybovat v rozmezí 0,28 – 0,5 % HDP (Helísek a kol, 2009).

Vliv světové měny

Euro je vnímáno, jako jedna z hlavních světových měn. Hned po americkém dolaru je druhou nejpoužívanější měnou světa. Jako svou hlavní měnu ji využívají státy mimo Evropskou unii (Monako, San Marino a Vatikán). Jeho využití plní v rámci globálních ekonomických vztahů nepostradatelnou funkci (Businessinfo.cz, 2008). Dle dat OECD (2021) bylo celkové HDP eurozóny 17,7 bil. USD. Umístila se tak na třetím místě hned za Spojenými státy americkými (20,8 bil. USD) a Čínskou lidovou republikou (24, 2 bil. USD). Společnosti by s jeho přijetím získaly snazší přístup na globální trhy, bez vystavení se kurzovému riziku.

5.3 Negativa zavedení eura pro podnikatelský sektor

Každá mince má dvě strany a jiné to není ani u přijetí eura. Tato kapitola se zabývá pouze přímými dopady na podnikatelský sektor. To znamená, že nebere v úvahu makroekonomické dopady, které by následně mohly ovlivnit nejen podnikatelské prostředí v České republice, ale i samotné obyvatele.

Přímé náklady na přechod

Jedná se o především o jednorázové a daňově uznatelné náklady, které podnikatelé musí uhradit z vlastních zdrojů v období před vstupem do eurozóny. Mezi takové náklady lze zařadit úpravy interních systémů (např. účetní programy, personalistické programy a další.) a s tím se pojící náklady na přeškolení zaměstnanců. Dalšími takovými náklady bude přeceňování zboží, vydávání nových ceníků, katalogů, etiket, předzásobení se hotovostí, přizpůsobení prodejních automatů nebo i úpravy smluv. (Fassmann, Ungerman, 2018)

Dále se zde objevuje problematika duálního označování, která se provádí šest měsíců před zavedením eura a přináší povinnost zobrazovat ceny v obou měnách (Dědek, 2013). Patří sem dále i náklady duální manipulace s hotovostí a s tím vyškolení pracovníků, pořízení zařízení proti padělkům a další.

Výdaje na tyto náklady se budou lišit v rámci rozdílnosti podniku. Lze říci, že více zasažení budou mikro, malé a střední podniky. Odhady těchto nákladů je velmi složité odhadnout, nicméně by se dle Laciny (2007), měly pohybovat ve výši 0,86 % HDP.

Euroskepticismus

Od roku 2008, kdy eurozónu zasáhla tzv. „krize eura“ se názor na jeho přijetí mezi obyvateli České republiky výrazně změnil. Dle Centra pro výzkum veřejného mínění (2020), které každoročně sleduje vývoj názorů českých občanů na otázky ohledně Evropské unie vyplývá, že v roce 2020 by pro přijetí společné měny bylo pouze 24 % dotazovaných. Tento skepticismus, má nezanedbatelný vliv na české podnikatelské prostředí. Strach z možných následků další měnové krize, která by nepříznivě ovlivnila nejen zahraniční, ale také tuzemský obchod silně rezonuje ve společnosti.

Závěr

Se vstupem do Evropské unie se Česká republika zavázala k přijetí společné měny. Pevné datum ovšem není stanoveno, a tak je rozhodnutí ponecháno v rukou Vlády České republiky a příslušných institucí Evropské unie. Hlavním cíle této práce bylo vyhodnotit připravenost českého podnikatelského prostředí na přijetí společné měny. Dílčími cíli práce bylo zhodnocení plnění konvergenčních kritérií, reálné ekonomické sladění České republiky s eurozónou a analýza vývoje komoditní a teritoriální struktury mezinárodního obchodu České republiky. K posouzení byla použita především sekundární data z Českého statistického úřadu, výkazy ministerstva financí České republiky a také data z číselných řad České národní banky.

První kapitola obsahuje teoretické vymezení optimální měnové oblasti. První kritéria, ze kterých vychází i novodobé teorie, definovali autoři Mundell, Kinnon a Kenen. Optimální měnová oblast je ve skutečném světě pouhým snem, ale její definovaná kritéria nám mohou alespoň rámcově napovědět, zda by pro státy bylo přijetí společné měnové politiky výhodné. Eurozóna, ani po dvaceti letech svého fungování, není dle definovaných kritérií optimální měnovou oblastí. Kritérium mobility pracovní síly, které je jedním ze základních pilířů Evropské unie, není zcela splňováno. Volný pohyb pracovní síly mezi státy Evropské unie naráží nejvíce na jazykové a kulturní bariéry. Ani novodobá kritéria, ke kterým patří například fiskální transfery mezi zeměmi, nejsou naplňována. Lze říci, že státy měnové unie sdílí pouze společnou měnu, ale postrádají vyšší smysl pro solidaritu a jednotnost.

Ve druhé kapitole byl stručně nastíněn vývoj historie měnové integrace v Evropě, který započal rokem 1969. Formování měnové unie si prošlo nejedním problémem a nejednou stálo na pokraji samotného zhroutení.

V kapitole tři byla podrobně popsána konvergenční kritéria, která musejí být splňována před samotným vstupem do eurozóny. Se splňováním fiskálních a měnových kritérií neměla Česká republika dlouhodobě výrazné problémy. S ojedinělými výkyvy se potýkala v letech hospodářské krize, a to zejména v nedodržení inflačního kritéria. Česká republika nesplňuje kritérium stability kurzu, jelikož není součástí ERM II systému. V letech 2020 a 2021 lze očekávat, že vlivem celosvětové krize, kterou způsobila pandemie viru COVID-19, nebude Česká republika splňovat inflační kritérium. Dále zde byla popsána některá sledovaná

kritéria reálné konvergence české ekonomiky vůči průměru eurozóny a státům, které jsou strukturálně a ekonomicky nejvíce podobné České republice. V rámci tohoto zkoumání bylo zjištěno, že ekonomika České republiky se v posledních letech stále více přibližuje k průměru států eurozóny. Cyklická sladěnost hospodářského cyklu, která je jednou z podmínek optimální měnové oblasti, které byly popsány ve druhé kapitole, se v posledních letech díky pandemii synchronizovala. Důležitým zkoumaným kritériem je obchodní provázanost České republiky, která je jednou z největších v rámci trhu eurozóny, toto zjištění bylo podrobněji popsáno v kapitole pět. Jediným nedostatkem se stává rozdílná strukturální podobnost ekonomiky, která je měřena Landesmannovým strukturálním koeficientem. Tato asymetrie oproti vyspělejším státům eurozóny je způsobena nadprůměrným zastoupením průmyslu na HDP České republiky. Tato rozdílnost může mít negativní dopad na ekonomiku v případě výpadku dodávek materiálu, který je z velké části dovážen ze zahraničí.

Saldo zahraničního obchodu České republiky se ve sledovaném období pohybovalo v přebytku. V době pandemické krize byl ovšem zaznamenán silný pokles, a to na obou účtech bilance. Tento pokles byl připisován nejen pandemické situaci, ale také vysokým cenám pohonných hmot a nedostatku materiálu. Hlavní exportní komoditou, ve které je Česká republika jednou ze světových velmocí, jsou stroje a dopravní prostředky. V rámci teritoriální struktury je Česká republika velmi provázána se zeměmi Evropské unie. Její export je silně závislý na německé poptávce. Do Německa Česká republika vyváží přibližně třicet procent veškeré své produkce. Tato závislost může v případě poklesu poptávky snadno destabilizovat obchodní bilanci a ekonomickou situaci.

V kapitole pět byly popsány výsledky šetření na otázku přijetí eura. Ta ukázala, že pro přijetí společné měny je přibližně polovina českých exportérů. Dále zde byly popsány čtyři hlavní důvody pro přijetí společné měny a dvě negativa, která by měla vliv na podnikatelské prostředí. Mezi přínosy lze zařadit eliminaci kurzového rizika, nižší úrokové sazby úvěrů a pozitivní vliv světové měny. Na druhé straně se vyskytují negativa v podobně přímých nákladů na přechod z české koruny na euro a nedůvěra podnikatelů a občanů v projekt měnové integrace.

Česká republika a její podnikatelské prostředí byly před poslední krizí ekonomicky připraveni na přijetí společné měny. Její přijetí, by zcela jistě mělo pozitivní efekt na

ekonomiku, jako celek. Ovšem názor podnikatelů, jak ukázaly výsledky průzkumů, je rozdílný. Vychází na povrch otázka, zda je projekt měnové unie stabilní a zda je dostatečně odolný vůči asymetrickým šokům, které mohou nastat s příchodem dalších ekonomických krizí a také, zda ekonomická integrace států Evropské unie, jde ruku v ruce s politickou integrací. Toto jsou jedny z hlavních otázek, proč Česká republika a české podnikatelské prostředí mají negativní přístup k otázce přijetí eura.

Seznam použité literatury

- Aktuálně.cz, 2020. *Schodek 207 miliard už v červenci. Děsivý propad rozpočtu přepsal dosavadní rekordy.* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/schodek-rozpocet-stoupl-na-205-mld-dosud-nejhorsivysledek/r~8b37e7dcd58411ea8972ac1f6b220ee8/#:~:text=Nejvy%C5%A1%C5%A1%C3%AD%20deficit%20doposud%20m%C4%9B%20rozpo%C4%8Det,kabinet%2C%20uvedli%20p%C5%99edstavitel%C3%A9%20opozi%C4%8Dn%C3%ADch%20stran.>
- BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ, 2013. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4568-8.
- BASSETTI, Massimo, 2020. *Czech Republic: GDP rebounds in Q3 on easing restriction* [online]. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.focus-economics.com/countries/czech-republic/news/gdp/gdp-rebounds-in-q3-on-easing-restrictions>
- BAYOUMI, T., EICHENGREEN, B. (1996). *Ever Closer to Heaven? An Optimum Currency Area Index for European Countries*. [online]. Research Paper, No. C96- 078. UC Berkeley: Center for International and Development Economics Research. Dostupné z: <https://eml.berkeley.edu/~eichengr/research/c96-78.pdf>
- BusinessINFO.cz, 2008. *Euro ve světě.* [online]. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/euro-ve-svete/#:~:text=Euro%20jako%20m%C4%9Bna%20jednoho%20z,sv%C3%BDch%20devizov%C3%BDch%20rezerv%20v%20eurech.>
- BusinessINFO.cz, 2021. *Euro chce většina exportérů, zjistil výzkum.* [online]. [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/euro-chce-vetsina-exporteru-zjistil-vyzkum/>
- CVVM, 2020. *Občané ČR o budoucnosti EU a přijetí eura – červenec 2020.* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/5277-obcane-cr-o-budoucnosti-eu-a-prijeti-eura-cervenec-2020>

- Czechia (CZE). *The Observatory of Economic Complexity* [online]. [cit. 2022-03-06].
Dostupné z: <https://oec.world/en/profile/country/cze>
- ČÍŽEK, Ladislav, 2022. *Stručně k návrhu paragrafového znění nového zákona o účetnictví*.
In: Dauc.cz [online]. [cit. 2022-04-02]. Dostupné z:
<https://www.dauc.cz/clanky/9929/strucne-k-navrhu-paragrafoveho-zneni-noveho-zakona-o-ucetnictvi>
- ČMKOS, 2009. *Vývoj míry inflace v roce 2008 a její prognóza na rok 2009* [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.cmkos.cz/cs/obsah/223/vyvoj-miry-inflace-v-roce-2008-jeji-prognoza-na-rok-2009/11753>
- ČNB, 2020. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. Praha [cit. 2022-02-15]. Dostupné z:
https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/menova-politika/.galleries/strategicke_dokumenty/maastricht_vyhodnoceni_2020.pdf
- ČNB, 2021. *Platební bilance v podrobném členění – časová řada* [online]. Praha [cit. 2022-02-15]. Dostupné z:
https://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Dashboard&PortalPath=%2Fshared%2FUNIB_OP_WEB%2F_portal%2FBISTAT&Page=DBOP_R&P1=dashboard&Action=Navigate&ViewState=6ufg5qlqh9abpmbb3ti7b8q9nu&P16=NavRuleDefault&NavFromViewID=d%3Adashboard~p%3Atdppn6rbilu6v8m0
- ČNB, 2021. *Analýza sladění 2021 – jak je na tom ekonomika ČR v kontextu závazku ČR k přistoupení k eurozóně?* [online]. Praha [cit. 2021-12-26]. Dostupné z:
<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/aktuality/Analzy-sladenosti-2021-jak-je-na-tom-ekonomika-CR-v-kontextu-zavazku-CR-k-pristoupeni-k-eurozone/>
- ČNB. *Hospodářská a měnová politika v EU*. [online]. Praha [cit. 2021-12-26]. Dostupné z:
https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/hospodarska-a-menova-politika-v-eu/
- ČNB. *Kurzový mechanismus ERM II a kurzové konvergenční kritérium*. [online]. Praha [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Kurzovy-mechanismus-ERM-II-a-kurzove-konvergenци-kriterium/>

- ČNB. *Současná inflace – Vše, co o ní potřebujete vědět* [online]. Praha [cit. 2021-02-15].
Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/tema-inflace/index.html>
- ČNB. *Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami nefinančním podnikům v ČR – nové obchody (%)* (číslo sestavy = 58843/935) [tabulka]. In: Databáze časových řad ARAD [online]. Česká národní banka, [cit. 2022-03-2]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=58843&p_uka=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C7%2C8%2C9%2C10%2C11%2C12%2C13%2C14%2C15%2C16%2C17&p_strid=AAABAA&p_od=201801&p_do=202001&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C
- ČNB. *Úvěry poskytnuté bankami nefinančním podnikům v ČR – v EUR* (číslo sestavy = 58857/550) [tabulka]. In: Databáze časových řad ARAD [online]. Česká národní banka, [cit. 2022-03-2]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=58857&p_uka=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C7%2C8%2C9%2C10%2C11%2C12%2C13%2C14%2C15%2C16%2C17%2C18%2C19%2C20%2C21%2C22%2C23%2C24&p_strid=AAABAE&p_od=201801&p_do=202001&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C
- ČSOB, 2021. *Pro přijetí eura je 30 procent firem a podnikatelů*. [online]. [cit. 2022-02-28].
Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/pro-prijeti-eura-je-30-procent-firem-a-podnikatelu/>
- ČSÚ, 2009. *Indexy spotřebitelských cen – inflace – prosinec 2008* [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-prosinec-2008-jnh4qq0y4y#:~:text=Pr%C5%AFm%C4%9Brn%C3%A1%20m%C3%ADra%20inflace%20vyj%C3%A1d%C5%99en%C3%A1%20p%C5%99%C3%ADr%C5%AFstem,dos%C3%A1hla%20v%C3%ADce%20ne%C5%BE%20deseti%20procent.>
- ČSÚ, 2016. *Vývoj ekonomiky České republiky v roce 2015* [online]. [cit. 2022-02-05].
Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20549951/320193-15q4a.pdf/2dbaba6f-207f-48ad-ac07-759ca9283a8e?version=1.3>

- ČSÚ, 2022. *Hlavní makroekonomické ukazatele* [online]. [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr
- ČSÚ, 2022. *Předběžný odhad HDP – 4. čtvrtletí 2021* [online]. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/predbezny-odhad-hdp-4-ctvrtleti-2021>
- ČSÚ, 2022. *Zahraniční obchod – časové řady* [online]. [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/vzonu_cr
- ČSÚ, 2022. *Zahraniční obchod se zbožím – prosinec 2021* [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/zahranicni-obchod-se-zbozim-prosinec-2021>
- DĚDĚK, O., 2013. *Duální označování* [online]. Praha: [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/narodni-plan-zavedeni-eura/dualni-oznacovani>
- DĚDĚK, O., 2020. *Kritérium veřejného deficitu. Zavedení eura v České republice* [online]. Praha: [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/plneni-vstupnich-podminek/kriterium-verejneho-deficitu>
- ECB, 2009. *Výroční zpráva 2009* [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/annrep/ar2009cs.pdf>
- ECB. *Hospodářská a měnová unie (HMU)*. [online]. [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.cs.html>
- ECB. *Konvergenční kritéria – Cenový vývoj*. [online]. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/escb/html/convergence-criteria.cs.html>
- EGAP, 2019. *Český export je na vrcholu sil*. [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.egap.cz/cs/cesky-export-je-na-vrcholu-sil>
- Euroskop.cz, 2018. *Hospodářská a měnová unie*. [online]. [cit. 2022-03-6]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/politiky-eu/ekonomika/hospodarska-a-menova-unie/>
- Eurostat, 2021. *GDP per capita in PPS* [online]. [cit. 2022-01-02]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00114/default/table?lang=en>

- Eurostat, 2022. *HICP – annual data (average index and rate of change)* [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/table?lang=en
- Evropský parlament, 2014. *Vstup do eurozóny: jaké jsou podmínky a kdo a jak rozhoduje? Na řadě Je Litva.* [online]. Praha [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20140604STO48906/vstup-do-eurozony-jake-jsou-podminky-a-kdo-a-jak-rozhoduje-na-rade-je-litva>
- Investopedia.com, 2021. *What Is and Optimal Currency Area (OCA)?* [online]. [cit. 2022-18-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/o/optimal-currency-area.asp>
- FASSMANN, M., UNGERMANN, J., 2018. *Přínosy a náklady přistoupení ČR k eurozóně.* Praha: Soudy. ISBN 978-8086846-66-8
- HEDIJA, Veronika. *Index OCA – aplikace na země EU10. Ekonomická revue.* [online]. 2011, 14(2), 85-93 [cit. 2022-03-06]. ISSN 1212-3951. Dostupné z: <https://dspace.vsb.cz/handle/10084/90136>
- HELÍSEK, M. a kol.: *Euro z pohledu ekonomů*, 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, Monografie, 206 s., ISBN 978-80-7380-182-3, str. 162.
- Hospodářská komora České republiky, 2017. *Drtivá většina podnikatelů euro nepotřebuje.* [online]. [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: https://komora.cz/press_release/drtiva-vetsina-podnikatelu-zatim-euro-nepotrebuje/
- Hospodářské noviny. *Ranní brifink – Jak si stojí Česko a kdy se kousek po kousku přiblížíme Rakousku.* [online podcast]. David NAVRÁTIL. Praha: Hospodářské noviny, 2022. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/episode/3T7pnuyiTPNYP0hMBwOdm8?si=J205ojm3QhW8MjESHIWovA&fbclid=IwAR2mr4BXVwD6Jo13n6JHn8oBrYtsXCcUhOWzbTu2u2rMap4OoVA7z1mNq9E&nd=1>
- HRUBÝ, F., 2013. *Půjčky v eurech jsou výrazně levnější než v korunách.* [online]. Praha: [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/pujcky-v-eurech-jsou-vyrazne-levnejsi-nez-v-korunach-1358765>

IBIS InGold, 2021. *Konec Brettonwoodského systému: Jak společnost pyká za 50 let stará rozhodnutí prezidenta Nixona a jak se z jejich následků vymanit?* [online]. [cit. 2021-12-26].

iRozhlas, 2020. *Koronavirus vyšel českou kasu už na 241 miliard. „Stát by měl zvážit každou další korunu,“ říká Zamrazilová.* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-cesko-vydaje-ministerstvo-financi-ucet-naklady_2012190600_kno

Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, 2012. In: Právo EU – EUR-Lex [online]. [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN#page=235>

Kurzy.cz, 2022. *ČR – inflace v lednu skokově akcelerovala o 4,4 % m/m na 9,9 % r/r* [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/634307-cr-inflace-v-lednu-skokove-akcelerovala-o-4-4-m-m-na-9-9-r-r/>

Lacina, L. a kol.: *Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii*. 1. vydání Praha: C. H. Beck, 2007, 538 str., ISBN 978-80-7179-560-5.

LACINA, Lubor, 2007. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN ISBN978-80-7179-560-5.

LIEBREICH, Jiří, 2022. *Škoda Auto přechází z korun na eura i kvůli elektromobilům. A není sama.* [online]. [cit. 2022-04-02]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/skoda-auto-prechazi-z-korun-na-eura-i-kvuli-elektromobilum-a-neni-sama-1388699>

MFČR, 2022. *Hospodaření státního rozpočtu skončilo v roce 2021 schodkem 419,7 mld Kč.* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-44160#:~:text=Hospoda%C5%99en%C3%AD%20st%C3%A1tn%C3%ADho%20rozpo%C4%8Dtu%20skon%C4%8Dilo%20v,K%C4%8D>.

MFČR, 2022. *Maastrichtská kritéria a ekonomická sladěnost ČR s eurozónou* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr>

- MFČR, 2022. *Makroekonomická predikce České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky [cit. 2022-02-09]. ISSN 1804-7971. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Makro-ekonomicka-predikce_2022-Q1_Makroekonomicka-predikce-leden-2022.pdf
- MONGELLI, F. P. (2002). "New" Views on the Optimum Currency Area Theory: What is EMU Telling Us? [online]. [cit. 2022-03-05]. ISSN 1561-0810. ECB Working Paper 138. Frankfurt: European Central Bank. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp138.pdf>
- MPO, 2016. *Analýza vývoje ekonomiky ČR za rok 2016* [online]. Praha [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/analyza-vyvoje-ekonomiky-cr-za-rok-2016--230378/>
- OECD, 2022. *Gross domestic product (GDP) (indicator)* doi: 10.1787/dc2f7aec-en [online]. [cit. 2022-02-17] Dostupné z: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>
- SCHEINERT, Christian, 2021. *History of economic and monetary union. European Parliament* [online]. [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/79/historie-hospodarske-a-menove-unie>
- SCHOLZ, J., 2019. *Půjčit si v eurech se firmám vyplatí víc než v korunách. Proč jsou úvěry v cizí měně levnější?* [online]. [cit. 2022-03-5]. Dostupné z: <https://businesscenter.podnikatel.cz/redakce/pujcit-si-v-eurech-se-firmam-vyplati-vic-nez-v-korunach-proc-jsou-uvery-v-cizi-mene-levnejsi/>
- STANJURA, Z., 2022. *Česko má za sebou dva roky extrémního zadlužování, státní dluh stoupl o více než polovinu* [online]. Praha: [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/cesko-ma-za-sebou-dva-roky-extremniho-za-44212>
- STIGLITZ, Joseph E., 2017. *Euro: společná měna jako hrozba pro budoucnost Evropy*. Praha: Knižní klub. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-5875-1.
- SUCHÝ, J., 2010. *Statistická analýza komparativní cenové úrovně zemí EU*: Praha. Diplomová práce (Ing.). Bankovní institut vysoká škola Praha, Katedra matematiky a statistiky. Vedoucí práce doc. Ing. Dagmar Blatná, CSc.

- Škoda Auto a.s.: *Výroční zpráva 2021* [online]. Mladá Boleslav: Škoda Auto a.s., 2022. [cit. 2022-04-02] Dostupné z: <https://cdn.skoda-storyboard.com/2022/03/220322-SKODA-AUTO-Vyrocni-zprava-2021-1.pdf>
- TOMÁŠEK, Michal, 1999. *Právní základy Evropské měnové unie*. Praha: Bankovní institut. ISBN 80-902-2433-4.
- VELIČKOVÁ, E., 2019. *Český export je na vrcholu sil*. [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.egap.cz/cs/cesky-export-je-na-vrcholu-sil>
- WB, 2020. *Industry (including construction), value added (% of GDP) – European Union*. [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NV.IND.TOTL.ZS?locations=EU>
- WEISS, T., 2022. *MF předložilo nový rozpočet s deficitem 280 mld. Kč, o 97 mld. Kč menším, než plánovala minulá vláda. MFČR* [online]. Praha: 9. ledna 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/mf-predlozilo-novy-rozpocet-s-deficitem-46455>
- WITS, 2019. *Czech Republic Product Exports by country in US\$ Thousand 2019*. [online]. [cit. 2022-10-02]. Dostupné z: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CZE/Year/LTST/TradeFlow/Export/Partner/by-country/Product/Total>
- ZÁBOJNÍKOVÁ, Karolína, 2020. *Odvětvová skladba české ekonomiky* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2020/12/21/odvetvova-skladba-ceske-ekonomiky>
- Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví; v planém znění;
- ŽUROVEC, M., 2018. *V roce 2017 dosáhla ČR rekordního přebytku hospodaření sektoru vládních institucí ve výši 80,6 mld. Kč. MFČR* [online]. Praha: 4. dubna 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/v-minulem-roce-dosahla-cr-rekordniho-pre-31494>

Seznam příloh

Příloha A	– Náklady spojené s koronavirovou krizí za rok 2020.....	64
Příloha B	– Volatilita kurzu CZK k EUR.....	65
Příloha C	– Hlavních deset exportních partnerů České republiky.....	66

Příloha A – Náklady spojené s koronavirovou krizí za rok 2020

Státní účet za covid-19

Název opatření	Částka v mld. korun
Kompenzační bonusy pro OSVČ, malé firmy, DPP a DPČ	22,8
Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí	9,4
Zavedení zpětného působení daňové ztráty (loss carryback)	0,1
Zrušení minim. záloh pro OSVČ na sociální a zdravotním pojištění	14,3
Program Antivirus (A+B+C)	33
Více peněz na odměny pro pracovníky v sociálních službách	3,3
Ošetřovné pro zaměstnance a OSVČ	11,4
Program COVID-nájemné	3,2
Programy MPO a Technologické agentury na inovativní řešení v boji s covid	0,2
Ostatní (podpora sportu, kultury, cestovního ruchu, zemědělství, dpravců atd.)	4,8
Nákup ochranných prostředků	10,1
Zvýšené osobní náklady pracovníků ve zdravotnictví	13
Zvýšení platby státu za státního pojištěnce	18,3
Oddlužení vybraných nemocnic	6,6
Odklad záloh daní celkem	33,9
Podpořené úvěry celkem	57,2
Celkový účet za covid	241,4

Zdroj: Ministerstvo financí

Příloha B – Volatilita kurzu CZK k EUR

Příloha C – Hlavních deset exportních partnerů České republiky

